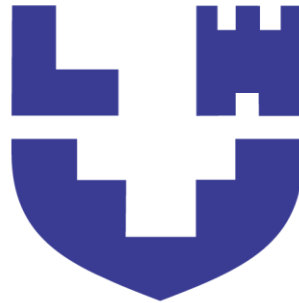

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет

ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА

**Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок очної (денної) та заочної форм навчання**

Луцьк 2026

УДК 658.15 (07)
Ф59

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ. Директор бібліотеки _____ Н. ПОЛЩУК

Рекомендовано до видання вченою радою факультету бізнесу та права ЛНТУ, протокол № __ від «__» червня 2026 року.

Голова вченої ради факультету бізнесу та права _____ Л. КОВАЛЬСЬКА

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЛНТУ, № __ від «__» _____ 2026 року.

Завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування
_____ В. ДОРОШ

Укладач: _____ І. ОЛЕКСАНДРЕНКО, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЛНТУ.

Рецензент: _____ А. НІКОЛАЄВА, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЛНТУ.

Відповідальний за випуск: _____ В. ДОРОШ, кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЛНТУ

Фінансова діагностика: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок очної (денної) та заочної форм навчання / уклад. І.В. Олександренко. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 88 с.

Видання містить основні завдання, щодо виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінансова діагностика». Зокрема, детально описано напрями проведення фінансової діагностики в межах кожної теми, яка передбачена робочою програмою навчальної дисципліни.

Призначене для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок очної (денної) та заочної форм навчання.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	5
Завдання до виконання самостійної роботи	5
ТЕМА 2. ДІАГНОСТИКА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
Завдання до виконання самостійної роботи	6
ТЕМА 3. ДІАГНОСТИКА ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	15
Завдання до виконання самостійної роботи	15
ТЕМА 4. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	22
Завдання до виконання самостійної роботи	22
ТЕМА 5. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	32
Завдання до виконання самостійної роботи	32
ТЕМА 6. ДІАГНОСТИКА ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ	39
Завдання до виконання самостійної роботи	39
ТЕМА 7. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ	59
Завдання до виконання самостійної роботи	59
ТЕМА 8. ДІАГНОСТИКА ЛІКВІДНОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ	64
Завдання до виконання самостійної роботи	64
ТЕМА 9. ДІАГНОСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	69
Завдання до виконання самостійної роботи	69
ТЕМА 10. ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА	73
Завдання до виконання самостійної роботи	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84

ВСТУП

Забезпечення ефективного управління підприємством в умовах невизначеності та нестабільності є складною проблемою, оскільки знаходячись і функціонуючи в динамічному середовищі суб'єкти господарювання піддаються впливу багатьох факторів. Відповідно до цього, підвищується увага до постійного моніторингу за результатами діяльності, що дозволить швидко отримувати інформацію про внутрішнє та зовнішнє фінансове середовище підприємства, приймати виважені рішення і визначати шляхи покращення результатів діяльності. Отримання інформації про фінансове середовище підприємства лежить в основі завдань фінансової діагностики, яка покликана надати користувачам усі дані про сильні та слабкі сторони підприємства в межах конкретно обраного напрямку чи всієї його діяльності.

Вагомість вивчення навчальної дисципліни «Фінансова діагностика» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок полягає у набутті теоретичних та практичних знань у галузі діагностики фінансового середовища підприємств, вмінні подавати узагальнюючі висновки і приймати конкретні рішення в напрямку фінансового забезпечення та розвитку суб'єктів господарювання.

Зокрема, методичні вказівки до виконання самостійної роботи націлені на поглиблене вивчення практичних аспектів проведення фінансової діагностики підприємства. Виконання завдань самостійної роботи дозволить студентам краще освоїти лекційний матеріал та набути практичні навички в напрямку здійснення фінансової діагностики. Завдання, що відображені у методичних вказівках виконуються на матеріалах реального підприємства і за результатами діагностики за конкретним напрямом, визначаються сильні та слабкі сторони об'єкта дослідження і подаються рекомендації щодо вирішення наявних проблем.

В цілому, методичні вказівки складено у відповідності до тем навчальної дисципліни «Фінансова діагностика», що передбачені робочою навчальною програмою для здобувачів спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

ТЕМА 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання до виконання самостійної роботи

Виконання самостійної роботи в межах даної тематики полягає у виборі об'єкта дослідження, обґрунтуванні основних завдань, цілей та методів діагностики.

Завдання 1. Необхідно подати загальну характеристику підприємства, яке обирається для проведення діагностики:

- надати інформацію про історію його створення та місце розташування;
- описати основні види його діяльності;
- здійснити оцінку його конкурентоспроможності та подати основних конкурентів (2-3 підприємства-конкуренти);
- подати інформацію про його постачальників та покупців;
- визначити частку обсягів реалізації даного підприємства в загальному обсязі реалізації продукції галузі до якої воно відноситься (можна визначити частку в обсягах реалізації галузі регіону чи країни в цілому);
- визначити основні проблеми розвитку підприємства, які пов'язані із зовнішнім середовищем.

Завдання 2. Здійснити аналіз основних економічних показників розвитку підприємства та порівняти їх із середньогалузевими значеннями аналогічних показників. Дані звести в таблицю 1.1

Таблиця 1.1 – Динаміка економічних показників розвитку певної галузі в регіоні (області) та підприємства (об'єкта діагностики)

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1 рр.	3/2 рр.
1	2	3	4	5	6
Рентабельність (збитковість) операційної діяльності підприємств певної галузі в цілому по регіону, %					
Рентабельність (збитковість) операційної діяльності підприємства, %					
Оборотні активи в цілому по галузі регіону, тис. грн.					
Частка підприємства у загальному обсязі оборотних активів галузі, %					
Необоротні активи в цілому по галузі регіону, тис. грн.					
Частка підприємства у загальному обсязі необоротних активів галузі, %					
Власний капітал в цілому по галузі регіону, тис. грн.					
Частка підприємства у загальному обсязі власного капіталу галузі, %					

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
Позиковий капітал в цілому по галузі регіону, тис. грн.					
Частка підприємства у загальному обсязі позикового капіталу галузі, %					
Коефіцієнт фінансової незалежності суб'єктів господарювання галузі регіону					
Коефіцієнт фінансової незалежності підприємства					

Завдання 3. Обґрунтувати основні завдання та цілі діагностики підприємства за окремими із напрямів дослідження.

Завдання 4. Визначити та описати методи проведення фінансової діагностики підприємства. Okремо зазначати, що буде здійснено в межах конкретного методу діагностики і які результати отримуються з допомогою його застосування.

ТЕМА 2. ДІАГНОСТИКА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у здійсненні діагностики необоротних активів та виявлені резервів покращення їх використання на матеріалах реального підприємства. У процесі проведення діагностики необоротних активів важливо виявити усі сильні та слабкі сторони об'єкта досліджень та запропонувати шляхи покращення використання необоротних активів.

Завдання 1. Здійснити діагностику складу необоротних активів та зробити висновки щодо їх зміни в динаміці і дані звести в таблицю 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка необоротних активів підприємства

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Необоротні активи, тис. грн.							
1. Залишкова вартість нематеріальних активів, тис. грн.							
2. Незавершені капітальні інвестиції, тис. грн.							
3. Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.							
4. Довгострокові фінансові інвестиції, тис. грн.							

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
4.1. Інвестиції, що обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств, тис. грн.							
4.2. Інші фінансові інвестиції, тис. грн.							
5. Довгострокова дебіторська заборгованість, тис. грн.							
6. Відстрочені податкові активи, тис. грн.							
7. Інвестиційна нерухомість, тис. грн.							
8. Довгострокові біологічні активи, тис. грн.							
9. Інші необоротні активи, тис. грн.							

Завдання 2. Визначити структуру необоротних активів та здійснити аналіз її зміни в динаміці. Обґрунтувати чим обумовлене збільшення (зменшення) частки окремих складових необоротних активів у загальному їх обсязі. Результати визначення структури необоротних активів звести в таблицю 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз структури необоротних активів, %

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1	3/2
Необоротні активи					
1. Залишкова вартість нематеріальних активів					
2. Незавершені капітальні інвестиції					
3. Залишкова вартість основних засобів					
4. Довгострокові фінансові інвестиції					
4.1. Інвестиції, що обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств					
4.2. Інші фінансові інвестиції					
5. Довгострокова дебіторська заборгованість					
6. Відстрочені податкові активи					
7. Інвестиційна нерухомість					
8. Довгострокові біологічні активи					
9. Інші необоротні активи					

Завдання 3. Здійснити діагностику основних засобів, а саме:

- виявити ті основні засоби що перебувають чи здані в оренду;
- визначити вартість основних засобів, що знаходяться у власності підприємства;
- здійснити аналіз складу та структури основних засобів та виявити яким їх видам належить найбільший обсяг;
- провести аналіз руху основних засобів та виявити динаміку введення та виведення основних засобів протягом трьох років;

- розрахувати показники стану основних засобів та зробити висновки щодо придатності, зносу, оновлення та вибуття основних засобів;
- виявити які види основних засобів підприємства є найбільш зношеними і потребують заміни чи капітального ремонту;
- здійснити розрахунок показників ефективності використання та забезпеченості підприємства основними засобами. Зробити узагальнюючі висновки щодо ефективності використання основних засобів та забезпечення ними та обґрунтувати потребу у пошуку шляхів покращення використання основних засобів.

Результати аналізу основних засобів, які отримані чи знаходяться в оренді відобразити у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз основних засобів, що отримані чи знаходяться в оренді

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Первісна вартість основних засобів, що одержані за фінансовою орендою, тис. грн.							
Знос основних засобів, що одержані за фінансовою орендою, тис. грн.							
Первісна вартість основних засобів, що передані в оперативну оренду, тис. грн.							
Знос основних засобів, що передані в оперативну оренду, тис. грн.							

Аналіз складу та структури основних засобів необхідно подати у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Динаміка складу та структури основних засобів за залишковою вартістю

Основні засоби	Станом на кінець року					
	1-ий рік		2-ий рік		3-ий рік	
	тис. грн	питома вага, %	тис.грн	питома вага, %	тис.грн	питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7
Земельні ділянки						
Інвестиційна нерухомість						
Капітальні витрати на поліпшення земель						
Будинки, споруди, передавальні пристрої		3	4	5	6	7
Машини та обладнання						
Транспортні засоби						
Інструменти, прилади, інвентар						

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7
Тварини						
Багаторічні насадження						
Інші основні засоби						
Бібліотечні фонди						
Малоцінні необоротні матеріальні активи						
Тимчасові споруди						
Природні ресурси						
Інвентарна тара						
Предмети прокату						
Інші необоротні матеріальні активи						
Всього, тис. грн.						

Результати аналізу руху основних засобів протягом трьох років звести в таблицю 2.5. Необхідно подати інформацію за якими видами основних засобів відбулись найбільші зміни (введення та виведення) і які саме основні засоби були оновленні протягом року.

Таблиця 2.5 – Аналіз руху основних засобів підприємства

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	%	абсол.	%
Первісна вартість основних засобів на початок року, тис. грн.							
Первісна вартість основних засобів, що виведені з експлуатації протягом року, тис. грн.							
Первісна вартість основних засобів, що надійшли протягом року, тис. грн.							
Первісна вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.							

Результати визначення показників стану основних засобів необхідно звести в таблицю 2.6.

Таблиця 2.6 – Аналіз стану основних засобів підприємства

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ий	2/1		3/2	
				+, -.	%	+, -.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Частка основних засобів в активах підприємства, %					X		X
Частка активної частини основних засобів на кінець року, %					X		X

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6	7	8
Частка активної частини основних засобів на початок року, %					X		X
Коефіцієнт зносу основних засобів на початок року							
Коефіцієнт зносу основних засобів на кінець року							
Коефіцієнт зносу активної частини основних засобів на початок року							
Коефіцієнт зносу активної частини основних засобів на кінець року							
Коефіцієнт оновлення основних засобів							
Коефіцієнт вибуття основних засобів							
Коефіцієнт приросту основних засобів							
Коефіцієнт придатності основних засобів на початок року							

Вагому роль серед показників стану основних засобів відводиться коефіцієнту зносу, який показує частку зношених основних засобів. Результати визначення рівня зносу основних засобів за кожним об'єктом основних засобів необхідно звести в таблицю 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз динаміки рівня зносу основних засобів на кінець року, %

Основні засоби	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Земельні ділянки					
Інвестиційна нерухомість					
Капітальні витрати на поліпшення земель					
Будинки, споруди, передавальні пристрої					
Машини та обладнання					
Транспортні засоби					
Інструменти, прилади, інвентар					
Тварини					
Багаторічні насадження					
Інші основні засоби					
Бібліотечні фонди					
Малоцінні необоротні матеріальні активи					
Тимчасові споруди					
Інвентарна тара					
Предмети прокату					
Інші необоротні матеріальні активи					
Всього, тис. грн.					

Результати розрахунку показників ефективності використання та забезпеченості основними засобами необхідно подати в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Показники ефективності використання та забезпеченості підприємства основними засобами

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
1. Фондомісткість, грн./грн.							
2. Фондомісткість активної частини основних засобів, грн./грн							
3. Фондоозброєність, тис. грн/особу							
4. Фондовіддача, грн./грн							
5. Фондовіддача активної частини основних засобів, грн./грн							
6. Рентабельність основних засобів, %					-		-

Завдання 4. Якщо в структурі необоротних активів підприємства, щодо якого здійснюється діагностика наявними є інші складові окрім основних засобів, то необхідно здійснити їх аналіз. Зокрема, результати аналізу капітальних інвестицій варто зводити в таблицю 2.9. Необхідно подати детальні висновки щодо напрямів здійснення капітальних інвестицій та джерел їх фінансування.

Таблиця 2.9 – Аналіз капітальних інвестицій станом на кінець року

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Капітальне будівництво, тис. грн.							
Придбання (створення) основних засобів, тис. грн.							
Придбання (створення) нематеріальних активів, тис. грн.							
Придбання (створення) інших необоротних матеріальних активів, тис. грн.							
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							

Результати аналізу довгострокових фінансових інвестицій, необхідно відобразити в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз довгострокових фінансових інвестицій станом на кінець року

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:							
асоційовані підприємства, тис. грн.							
дочірні підприємства, тис. грн.							
спільні підприємства, тис. грн.							
Інші фінансові інвестиції, тис. грн.							
Придбання часток та паїв у статутному капіталі інших підприємств, тис. грн.							
Придбання акцій інших підприємств, тис. грн.							
Придбання облігацій, тис. грн.							
Інші довгострокові фінансові вкладення, тис. грн.							
Всього, тис. грн. (сума фінансових інвестиції за методом участі в капіталі та інших фінансових інвестиції)							

Результати аналізу довгострокових біологічних активів необхідно подавати у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Аналіз довгострокових біологічних активів

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Довгострокові біологічні активи на початок року, тис. грн.							
Надійшло довгострокових біологічних активів за рік, тис. грн.							
Вибуло довгострокових біологічних активів за рік, тис. грн.							
Довгострокові біологічні активи на кінець року, тис. грн.							

За даними табл. 2.11 варто зробити висновки щодо зміни обсягу довгострокових біологічних активів та чинників впливу.

Результати аналізу нематеріальних активів необхідно подавати у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 – Аналіз нематеріальних активів підприємства

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Права на користування природними ресурсами, тис. грн.							
Права користування майном, тис. грн.							
Права на комерційні позначення, тис. грн.							
Права на об'єкти промислової власності, тис. грн.							
Авторське право та суміжні з ним права, тис. грн.							
Інші нематеріальні активи, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							

Завдання 5. З метою оцінки ефективності використання необоротних активів загалом, необхідно розрахувати показники рентабельності і результати звести в таблицю 2.13.

Таблиця 2.13 – Аналіз показників ефективності використання необоротних активів

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1	3/2
Рентабельність необоротних активів, %					
Рентабельність основних засобів, %					
Рентабельність фінансових інвестицій, що обліковуються за методом участі в капіталі, %					
Рентабельність інших фінансових інвестицій, %					

Завдання 6. Здійснити факторний аналіз одного із показників ефективності використання основних засобів. Таким чином, необхідно здійснити факторний аналіз фондівддачі і виявити фактори її зміни у 2-му та 3-му роках. Для проведення факторного аналізу використовуємо метод елімінування. Вихідні дані для проведення факторного аналізу фондівддачі необхідно звести в таблицю 2.14. Відповідно до цього варто детально описати чинники впливу на зміну фондівддачі в динаміці.

Окрім фондівддачі, можна провести факторний аналіз інших відносних показників, які відображають ефективність використання чи забезпеченість основними засобами.

Таблиця 2.14 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу фондівдачі у 2-му та 3-му роках

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн.					
Середньорічна залишкова вартість основних засобів, тис. грн.					
Фондовіддача (Фвід), грн./грн.					

На основі вихідних даних розраховуються показники, що необхідні для виявлення факторів впливу і результати обчислень зводяться у таблиці 2.15-2.16.

Таблиця 2.15 – Результати факторного аналізу фондівдачі у 2-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	$\Phi_{\text{відб}} =$
а) фондівдача у 1-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$\Phi_{\text{від}}^{\text{ум1}} =$
в) фондівдача у 2-му році (звітний рік)	$\Phi_{\text{відз}} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну фондівдачі	$\Delta\Phi_{\text{відф1}} =$ $\Delta\Phi_{\text{відф2}} =$
3. Балансова перевірка	$\Delta\Phi_{\text{від}} =$

Висновок до результатів факторного аналізу фондівдачі у 2-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) чистої виручки від реалізації продукції у 2-му році на певну величину, фондівдача зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) середньорічної вартості основних засобів на певну величину у 2-му році, фондівдача зменшиться (зросте) на певну величину.

Таблиця 2.16 – Результати факторного аналізу фондівдачі у 3-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	$\Phi_{\text{відб}} =$
а) фондівдача у 2-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$\Phi_{\text{від}}^{\text{ум1}} =$
в) фондівдача у 3-му році (звітний рік)	$\Phi_{\text{відз}} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну фондівдачі	$\Delta\Phi_{\text{відф1}} =$ $\Delta\Phi_{\text{відф2}} =$
3. Балансова перевірка	$\Delta\Phi_{\text{від}} =$

Висновок до результатів факторного аналізу фондіввіддачі у 3-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) чистої виручки від реалізації продукції у 3-му році на певну величину, фондіввіддача зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) середньорічної вартості основних засобів на певну величину у 3-му році, фондіввіддача зменшиться (зросте) на певну величину.

Завдання 7. На основі результатів діагностики необоротних активів, необхідно визначити усі сильні та слабкі сторони підприємства, а також подати рекомендації та пропозиції в напрямку покращення їх складу, структури та ефективності використання, а результати звести у таблицю 2.17.

Таблиця 2.17 – Зведені результати діагностики необоротних активів та напрями покращення їх формування і використання

Слабкі сторони	Сильні сторони
Рекомендації щодо покращення складу, структури та ефективності використання необоротних активів	

ТЕМА 3. ДІАГНОСТИКА ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у здійсненні діагностики оборотних активів та виявленні резервів підвищення ефективності їх використання на матеріалах реального підприємства. У процесі проведення діагностики оборотних активів важливо виявити усі сильні та слабкі сторони об'єкта досліджень та запропонувати шляхи покращення використання оборотних активів.

Завдання 1. Здійснити діагностику складу оборотних активів та зробити висновки щодо їх зміни в динаміці і дані звести в таблицю 3.1.

Таблиця 3.1 – Аналіз складу оборотних активів підприємства

Оборотні активи	Роки			Відхилення			
	1 рік	2 рік	3 рік	2/1		3/2	
				+,-	%	+,-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Запаси, тис. грн.							
Поточні біологічні активи, тис. грн.							
Дебіторська заборгованість тис. грн.							
Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.							
Грошові кошти, тис. грн.							

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.							
Інші оборотні активи, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							

Завдання 2. Розрахувати структуру оборотних активів та зробити висновки щодо дольової участі кожної із складових у загальному обсязі оборотного капіталу. Результати розрахунку структури оборотних активів звести в таблицю 3.2.

Таблиця 3.2 – Аналіз структури оборотних активів підприємства, %

Оборотні активи	Роки			Абсолютне відхилення	
	1 рік	2 рік	3 рік	2/1	3/2
Запаси					
Поточні біологічні активи					
Дебіторська заборгованість					
Поточні фінансові інвестиції					
Грошові кошти					
Витрати майбутніх періодів					
Інші оборотні активи					
Всього	100	100	100	X	X

Завдання 3. Провести аналіз запасів в розрізі окремих їх складових і подати висновки щодо зміни їх обсягу та структури в динаміці. Результати аналізу запасів подавати у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Аналіз запасів підприємства

Запаси	Роки			Відхилення			
	1 рік	2 рік	3 рік	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
1. Виробничі запаси, тис. грн.							
- частка у запасах підприємства, %					X		X
2. Незавершене виробництво, тис. грн.							
- частка у запасах підприємства, %					X		X
3. Товари, тис. грн.							
- частка у запасах підприємства, %					X		X
4. Готова продукція, тис. грн.							
- частка у запасах підприємства, %					X		X
5. Запаси, тис. грн.							

Завдання 4. Провести аналіз поточної дебіторської заборгованості і результати звести в таблицю 3.4. Обґрунтувати зміну її обсягів в динаміці.

Таблиця 3.4 – Аналіз поточної дебіторської заборгованості підприємства

Запаси	Роки			Відхилення			
	1 рік	2 рік	3 рік	2/1		3/2	
				+,-.	%	+,-.	%
1. Дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги, тис. грн.							
- частка у загальному обсязі поточної дебіторської заборгованості, %							
2. Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами, тис. грн.							
- частка у загальному обсязі поточної дебіторської заборгованості, %							
3. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, тис. грн.							
- частка у загальному обсязі поточної дебіторської заборгованості, %							
4. Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів, тис. грн.							
- частка у загальному обсязі поточної дебіторської заборгованості, %							
5. Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків, тис. грн.							
- частка у загальному обсязі поточної дебіторської заборгованості, %							
6. Інша поточна дебіторська заборгованість, тис. грн.							
- частка у загальному обсязі поточної дебіторської заборгованості, %							
7. Векселі отримані, тис. грн.							
- частка у загальному обсязі поточної дебіторської заборгованості, %							
8. Всього поточної дебіторської заборгованості, тис. грн.							

Завдання 5. Здійснити розподіл оборотних активів за класифікаційними ознаками і результати звести в таблицю 3.5. Провести аналіз зміни обсягу видів

оборотних активів за різними класифікаційними ознаками і зробити узагальнюючі висновки.

Таблиця 3.5 – Аналіз видів оборотних активів підприємства станом на кінець року

Види оборотних активів	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Темп приросту, %	
				2/1	3/2
1. Функціональна роль у процесі виробництва					
1.1. Фонди обігу, тис. грн.					
1.2. Оборотні виробничі фонди, тис. грн.					
Всього, тис. грн.					
2. Практика контролю, планування та управління					
2.1. Нормовані, тис. грн.					
2.2. Ненормовані, тис. грн.					
Всього, тис. грн.					
3. Джерела формування оборотних активів					
3.1. Власний оборотний капітал, тис. грн.					
3.2. Позиковий оборотний капітал, тис. грн.					
Всього, тис. грн.					
4. Ліквідність					
4.1. Абсолютноліквідні активи, тис. грн.					
4.2. Швидколіквідні активи, тис. грн.					
4.3. Повільноліквідні активи, тис. грн.					
Всього, тис. грн.					

Завдання 6. Розрахувати показники ефективності використання оборотних активів та провести аналіз їх зміни в динаміці. Результати розрахунку показників ефективності використання оборотних активів звести в таблицю 3.6. На основі розрахованих показників зробити висновки щодо уповільнення чи прискорення оборотності коштів вкладених в оборотні активи.

Таблиця 3.6 – Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів							
Тривалість одного обороту оборотних засобів, днів							
Коефіцієнт оборотності запасів							
Тривалість одного обороту запасів, днів							
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості							

Продовження таблиці 3.6

1	2	3	4	5	6	7	8
Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості, днів							
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості							
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості, днів							
Тривалість операційного циклу, днів							
Коефіцієнт завантаження оборотних активів							

Завдання 7. Визначити абсолютне та відносне вивільнення оборотних активів і результати розрахунків звести в таблицю 3.7. Подати висновки щодо збільшення чи зменшення потреби в оборотних активах в результаті зміни тривалості обороту оборотних активів та обсягу чистої виручки від реалізації продукції.

Таблиця 3.7 – Результати визначення абсолютного та відносного вивільнення оборотних активів на підприємстві

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
Коефіцієнт оборотності оборотних активів			
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів			
Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн.			
Абсолютне вивільнення, тис. грн.	X		
Відносне вивільнення, тис. грн.	X		

Завдання 8. Провести факторний аналіз коефіцієнта оборотності оборотних активів на основі методу елімінування. Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта оборотності оборотних активів необхідно звести в таблицю 3.8.

Таблиця 3.8 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта оборотності оборотних активів у 2-му та 3-му роках

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн.					
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.					
Коефіцієнт оборотності оборотних активів (К об.о.а.)					

На основі вихідних даних розраховуємо показники, що необхідні для виявлення факторів впливу і зводимо їх у таблиці 3.9-3.10.

Таблиця 3.9 – Результати факторного аналізу коефіцієнта оборотності оборотних активів у 2-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників а) коефіцієнт оборотності оборотних активів у 1-му році (базовий рік)	$K_{об.о.а.б} =$
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$K_{об.о.а.}^{yM1} =$
в) коефіцієнт оборотності оборотних активів у 2-му році (звітний рік)	$K_{об.о.а.з} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну коефіцієнта оборотності оборотних активів	$\Delta K_{об.о.а.} \phi_1 =$ $\Delta K_{об.о.а.} \phi_2 =$
3. Балансова перевірка	$\Delta K_{об.о.а.} =$

Висновок до результатів факторного аналізу коефіцієнта оборотності оборотних активів у 2-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) чистої виручки від реалізації продукції у 2-му році на певну величину, коефіцієнт оборотності оборотних активів зростає (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) середньорічної вартості оборотних активів на певну величину у 2-му році, коефіцієнт оборотності оборотних активів зменшиться (зростає) на певну величину.

У висновку необхідно також подати дані щодо тих факторів, які позитивно та негативно вплинули на коефіцієнт оборотності оборотних активів.

Таблиця 3.10 – Результати факторного аналізу коефіцієнта оборотності оборотних активів у 3-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників а) коефіцієнт оборотності оборотних активів у 2-му році (базовий рік)	$K_{об.о.а.б} =$
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$K_{об.о.а.}^{yM1} =$
в) коефіцієнт оборотності оборотних активів у 3-му році (звітний рік)	$K_{об.о.а.з} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну коефіцієнта оборотності оборотних активів	$\Delta K_{об.о.а.} \phi_1 =$ $\Delta K_{об.о.а.} \phi_2 =$
3. Балансова перевірка	$\Delta K_{об.о.а.} =$

Висновок до результатів факторного аналізу коефіцієнта оборотності оборотних активів у 3-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) чистої виручки від реалізації продукції у 3-му році на певну величину, коефіцієнт оборотності оборотних активів зростає (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) середньорічної вартості оборотних активів на певну величину у 3-му році, коефіцієнт оборотності оборотних активів зменшиться (зростає) на певну величину.

Завдання 9. На основі даних факторного аналізу, що поданий у завданні 8, провести розгорнутий факторний аналіз коефіцієнта оборотності оборотних активів у 3-му році. Дані звести в таблицю 3.11.

Таблиці 3.11 – Результати розгорнутого факторного аналізу коефіцієнта оборотності оборотних активів у 3-му році

Фактори впливу	Розрахунок і результат	Висновок, щодо впливу конкретного фактора
Оборотні активи		
Запаси		
Поточні біологічні активи		
Поточна дебіторська заборгованість		
Грошові кошти		
Поточні фінансові інвестиції		
Витрати майбутніх періодів		
Інші оборотні активи		
Балансова перевірка		

Завдання 10. На основі результатів діагностики оборотних активів, визначити сильні та слабкі сторони підприємства у даному напрямку і подати шляхи підвищення ефективності їх використання. Усі результати даного завдання звести в таблицю 3.12.

Таблиця 3.12 – Зведені результати діагностики оборотних активів та шляхи підвищення ефективності їх використання

Слабкі сторони	Сильні сторони
Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів	

ТЕМА 4. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у здійсненні діагностики фінансового капіталу та виявленні резервів підвищення ефективності його використання на матеріалах реального підприємства.

Завдання 1. Здійснити діагностику складових фінансового капіталу в динаміці, які виокремлюються за різними класифікаційними ознаками і результати звести в таблицю 4.1. Зробити висновки щодо зміни обсягу фінансового капіталу в динаміці.

Таблиця 4.1 – Аналіз складових фінансового капіталу підприємства

Фінансовий капітал	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				Абс.	Відн.	Абс.	Відн.
<i>Залежно від відображення у фінансовій звітності підприємства</i>							
Власний капітал, тис. грн.							
Довгострокові зобов'язання та забезпечення, тис. грн.							
Поточні зобов'язання та забезпечення, тис. грн.							
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							
<i>Залежно від приналежності до підприємства</i>							
Власний капітал, тис. грн.							
Позиковий капітал, тис. грн.							
Залучений капітал, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							
<i>Залежно від терміну використання</i>							
Довгостроковий капітал, тис. грн.							
Короткостроковий капітал, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							
<i>Залежно від напрямку використання</i>							
Фінансовий капітал, вкладений в необоротні активи, тис. грн.							
Фінансовий капітал вкладений в оборотні активи, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							
<i>Залежно від терміну вилучення з обороту</i>							
Найтерміновіші пасиви, тис. грн.							
Короткострокові пасиви, тис. грн.							
Довгострокові пасиви, тис. грн.							
Стійкі пасиви, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							

Завдання 2. Розрахувати структуру фінансового капіталу підприємства в розрізі різних складових і результати звести в таблицю 4.2. Зробити висновки щодо зміни структури фінансового капіталу в динаміці і обґрунтувати яким складовим належить найбільша та найменша дольова участь.

Таблиця 4.2 – Аналіз структури фінансового капіталу, %

Фінансовий капітал	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
1	2	3	4	5	6
<i>Залежно від відображення у фінансовий звітності підприємства</i>					
Власний капітал					
Довгострокові зобов'язання та забезпечення					
Поточні зобов'язання та забезпечення					
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
Всього	100	100	100	X	X
<i>Залежно від приналежності до підприємства</i>					
Власний капітал					
Позиковий капітал					
Залучений капітал					
Всього	100	100	100	X	X
<i>Залежно від терміну використання</i>					
Довгостроковий капітал					
Короткостроковий капітал					
Всього	100	100	100	X	X
<i>Залежно від напрямку використання</i>					
Фінансовий капітал, вкладений в необоротні активи					
Фінансовий капітал вкладений в оборотні активи					
Всього	100	100	100	X	X
<i>Залежно від терміну вилучення з обороту</i>					
Найтерміновіші пасиви					
Короткострокові пасиви					
Довгострокові пасиви					
Стійкі пасиви					
Всього	100	100	100	X	X

Завдання 3. Здійснити аналіз використання фінансового капіталу, а саме виявити як розподілений власний капітал, довгостроковий позиковий та поточний позиковий капітал. Зробити детальні висновки щодо частки власного, довгострокового позикового та поточного позикового капіталу в структурі джерел формування оборотних та необоротних активів. Результати аналізу використання фінансового капіталу подавати у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3 – Аналіз використання фінансового капіталу підприємства

Показники	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Обсяг власного капіталу, що спрямований на формування оборотних активів, тис. грн.					
Обсяг власного капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн.					
Обсяг поточного позикового капіталу, що спрямований на формування оборотних активів, тис. грн.					
Обсяг поточного позикового капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн.					
Обсяг довгострокового позикового капіталу, що спрямований на формування оборотних активів, тис. грн.					
Обсяг довгострокового позикового капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн.					
Частка власного капіталу у формуванні оборотних активів, %					
Частка поточного позикового капіталу у формуванні оборотних активів, %					
Частка довгострокового позикового капіталу у формуванні оборотних активів, %					
Частка поточного позикового капіталу у формуванні необоротних активів, %					
Частка власного капіталу у формуванні необоротних активів, %					
Частка довгострокового позикового капіталу у формуванні необоротних активів, %					

Завдання 4. Провести аналіз власного капіталу підприємства, який є ваговою складовою фінансового капіталу та виявити фактори зміни його обсягу в динаміці. Результати аналізу власного капіталу зводити у таблицю 4.4.

Таблиця 4.4 – Аналіз власного капіталу підприємства

Власний капітал	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Власний капітал, тис. грн.							
1.1. Зареєстрований капітал, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні власного капіталу, %					-		-
1.2. Капітал в дооцінках, тис. грн.							

Продовження таблиці 4.4

1	2	3	4	5	6	7	8
- дольова участь у формуванні власного капіталу, %					-		-
1.3. Додатковий капітал, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні власного капіталу, %					-		-
1.4. Резервний капітал, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні власного капіталу, %					-		-
1.5. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис. грн.							
- дольова участь у формуванні власного капіталу, %					-		-
1.6. Неоплачений капітал, тис. грн.							
1.7. Вилучений капітал, тис. грн.							

У таблиці 4.5 відобразити результати аналізу формування власного капіталу та зробити висновки щодо факторів впливу на збільшення (зменшення) його обсягу в динаміці.

Таблиця 4.5 – Аналіз формування власного капіталу

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Власний капітал на початок року, тис. грн.							
Надходження до власного капіталу за рік, тис. грн.							
Вибуття із власного капіталу за рік, тис. грн.							
Власний капітал на кінець року, тис. грн.							

Завдання 5. Здійснити аналіз позикового капіталу в цілому та в розрізі окремих джерел формування довгострокового та короткострокового позикового капіталу. Результати аналізу позикового капіталу подавати в таблиці 4.6 і зробити висновки щодо зміни його обсягу в динаміці. Детально описати чинники впливу на зміну обсягу поточного та довгострокового позикового капіталу.

Таблиця 4.6 – Аналіз позикового капіталу підприємства

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1. Позиковий капітал, тис. грн.							
1.1. Довгостроковий позиковий капітал, тис. грн.							
- частка довгострокового позикового капіталу у загальному обсязі позикового капіталу, %					-		-
1.2. Короткостроковий позиковий капітал, тис. грн.							
- частка короткострокового позикового капіталу у загальному обсязі позикового капіталу, %				-			-

У таблиці 4.7 подати аналіз джерел формування довгострокового позикового капіталу та зробити висновки щодо дольової участі кожної із складових у загальному обсязі довгострокового позикового капіталу.

Таблиця 4.7 – Аналіз довгострокового позикового капіталу підприємства

Довгостроковий позиковий капітал	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				+/-	%	+/-	%
1. Довгострокові зобов'язання та забезпечення, тис. грн.							
1.1. Відстрочені податкові зобов'язання, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні довгострокових зобов'язань, %					-		-
1.2. Пенсійні зобов'язання, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні довгострокових зобов'язань, %					-		-
1.3. Довгострокові кредити банків, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні довгострокових зобов'язань, %					-		-
1.4. Інші довгострокові зобов'язання, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні довгострокових зобов'язань, %					-		-
1.5. Довгострокові забезпечення, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні довгострокових зобов'язань, %					-		-
1.6. Цільове фінансування, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні довгострокових зобов'язань, %					-		-

Результати аналізу короткострокового позикового капіталу відобразити у таблиці 4.8 і зробити висновки щодо зміни обсягу та частки кожного із джерел його формування.

Таблиця 4.8 – Аналіз короткострокового позикового капіталу підприємства

Короткостроковий позиковий капітал	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1. Короткостроковий позиковий капітал, тис. грн.							
1.1.Короткострокові кредити банків, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні короткострокового позикового капіталу, %							
1.2.Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні короткострокового позикового капіталу, %					-		-
1.3. Поточна кредиторська заборгованість за різними видами розрахунків, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні короткострокового позикового капіталу, %					-		-
1.4. Векселі видані, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні короткострокового позикового капіталу, %					-		-
1.5. Поточні забезпечення, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні короткострокового позикового капіталу, %					-		-
1.6.Доходи майбутніх періодів, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні короткострокового позикового капіталу, %					-		-
1.7. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, тис. грн.							
- дольова участь у формуванні короткострокового позикового капіталу, %					-		-

Завдання 6. Здійснити діагностику показників ефективності використання фінансового капіталу та зробити висновки щодо їх зміни в динаміці. Результати розрахунку показників рентабельності фінансового капіталу подавати у таблиці 4.9.

Таблиця 4.9 – Динаміка показників рентабельності фінансового капіталу, %

Показники рентабельності	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Рентабельність фінансового капіталу					
Рентабельність власного капіталу					
Рентабельність позикового капіталу					
Рентабельність зареєстрованого капіталу					
Рентабельність фінансового капіталу, що вкладений в необоротні активи					
Рентабельність фінансового капіталу, що вкладений в оборотні активи					

Завдання 7. Визначити та обґрунтувати ефективність використання позикових коштів, а саме банківських кредитів та облігаційних позик в діяльності підприємства. Для цього необхідно розрахувати ефект фінансового важеля, який показує приріст до рентабельності власного капіталу в умовах використання позикового капіталу. На початковому етапі розрахунку ефекту фінансового важеля необхідно скласти аналітичний баланс і дані звести в таблицю 4.10.

Таблиця 4.10 – Аналітичний баланс підприємства

№ п/п	Статті балансу	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
					+/-	%	+/-	%
1	Пасиви, тис. грн.							
1.1	Власний капітал, тис. грн.							
1.2	Короткострокові кредити банків, тис. грн.							
1.3	Довгострокові кредити банків, тис. грн.							
1.4	Облігаційні позики, тис. грн.							
2	Баланс, тис. грн. (пасиви)							
3	Актив, тис. грн. (пасиви)							
4	Баланс, тис. грн. (активи)							

Вихідні дані та результат розрахунку ефекту фінансового важеля відображати у таблиці 4.11. За результатами розрахунку ефекту фінансового важеля зробити детальні висновки щодо ефективності використання позикового капіталу та обґрунтувати доцільність чи недоцільність його залучення на підприємство.

Таблиця 4.11 – Розрахунок ефекту фінансового важеля

Основні показники	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
1. Діюча ставка податку на прибуток, % (згідно до законодавства)					
2. Прибуток до оподаткування, тис.грн.					
3. Середньозважена ставка відсотка за кредит,%					
4. Позикові засоби підприємства тис.грн.					
5. Сума сплачених (або, що підлягають сплаті) процентів за кредит, тис.грн.					
6. НРЕІ					
7. Актив згідно з аналітичним балансом, тис.грн.					
8. Власні засоби підприємства, тис.грн.					
9. Економічна рентабельність активів підприємства,%					
10. Диференціал фінансового важеля,%					
11. Плече фінансового важеля					
12. Ефект фінансового важеля, %					

Завдання 8. Провести оцінку вартості фінансового капіталу і результати звести в таблицю 4.12.

Таблиця 4.12 – Результати оцінювання вартості фінансового капіталу підприємства

Основні показники	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік
1. Діюча ставка податку на прибуток, %			
2. Виплати власникам у вигляді дивідендів чи інших видів доходів, тис. грн.			
3. Витрати на сплату відсотків за позиковими коштами, тис. грн.			
4. Обсяг власного капіталу, тис. грн.			
5. Обсяг позикового капіталу, тис. грн.			
6. Обсяг фінансового капіталу, тис. грн.			
7. Ставка вартості власного капіталу, %			
8. Ставка вартості позикового капіталу,%			
9. Відношення власного капіталу до фінансового капіталу			
10. Відношення позикового капіталу до фінансового капіталу			
11. Середньозважена вартість капіталу, %			

Завдання 9. Провести факторний аналіз рентабельності фінансового капіталу на основі методу елімінування. Вихідні дані для проведення факторного аналізу рентабельності фінансового капіталу необхідно звести в таблицю 4.13.

Таблиця 4.13 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу рентабельності фінансового капіталу у 2-му та 3-му роках

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Чистий прибуток, тис. грн.					
Середньорічний обсяг фінансового капіталу, тис. грн.					
Рентабельність фінансового капіталу (Рф.к.), %					

На основі вихідних даних розраховуємо показники, що необхідні для виявлення факторів впливу і зводимо їх у таблиці 4.14-4.15.

Таблиця 4.14 – Результати факторного аналізу рентабельності фінансового капіталу у 2-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	Рф.к..б =
а) рентабельність фінансового капіталу у 1-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	Рф.к. ^{ум1} =
в) рентабельність фінансового капіталу у 2-му році (звітний рік)	Рф.к.з =
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну рентабельності фінансового капіталу	ΔP ф.к. ϕ_1 = ΔP ф.к. ϕ_2 =
3. Балансова перевірка	ΔP ф.к. =

Висновок до результатів факторного аналізу рентабельності фінансового капіталу у 2-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) чистого прибутку у 2-му році на певну величину, рентабельність фінансового капіталу зростає (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) середньорічного обсягу фінансового капіталу на певну величину у 2-му році, рентабельність фінансового капіталу зменшиться (зростає) на певну величину.

У висновку необхідно також подати дані щодо тих факторів, які позитивно та негативно вплинули на рентабельність фінансового капіталу.

Таблиця 4.15 – Результати факторного аналізу рентабельності фінансового капіталу у 3-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	$R_{ф.к..б} =$
а) рентабельність фінансового капіталу у 2-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$R_{ф.к.}^{ум1} =$
в) рентабельність фінансового капіталу у 3-му році (звітний рік)	$R_{ф.к.з} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну рентабельності фінансового капіталу	$\Delta R_{ф.к. \phi 1} =$ $\Delta R_{ф.к. \phi 2} =$
3. Балансова перевірка	$\Delta R_{ф.к.} =$

Висновок до результатів факторного аналізу рентабельності фінансового капіталу у 3-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) чистого прибутку у 3-му році на певну величину, рентабельність фінансового капіталу зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) середньорічного обсягу фінансового капіталу на певну величину у 3-му році, рентабельність фінансового капіталу зменшиться (зросте) на певну величину.

У висновку необхідно також подати дані щодо тих факторів, які позитивно та негативно вплинули на рентабельність фінансового капіталу.

Завдання 10. На основі даних факторного аналізу, що поданий у завданні 9, провести розгорнутий факторний аналіз рентабельності фінансового капіталу у 3-му році. Дані звести в таблицю 4.16.

Таблиці 4.16 – Результати розгорнутого факторного аналізу рентабельності фінансового капіталу у 3-му році

Фактори впливу	Розрахунок і результат	Висновок, щодо впливу конкретного фактора
Фінансовий капітал		
Власний капітал		
Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Поточні зобов'язання і забезпечення		
Зобов'язання, пов'язані із необоротними активами утримуваними для продажу та групи їх вибуття		
Балансова перевірка		

Завдання 11. На основі результатів діагностики фінансового капіталу визначити сильні та слабкі сторони підприємства у даному напрямку і подати шляхи підвищення ефективності його формування і використання. Усі результати даного завдання звести в таблицю 4.17.

Таблиця 4.17 – Зведені результати діагностики фінансового капіталу та шляхи підвищення ефективності його формування та використання

Слабкі сторони	Сильні сторони
Шляхи підвищення ефективності формування та використання фінансового капіталу	

ТЕМА 5. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у діагностиці фінансових ресурсів підприємства та визначенні резервів підвищення ефективності їх використання на матеріалах реального підприємства.

Завдання 1. Здійснити діагностику джерел формування фінансових ресурсів в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності і обґрунтувати фактори зміни їх обсягу протягом років. Результати аналізу джерел формування фінансових ресурсів в результаті операційної діяльності відображати в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Аналіз джерел формування фінансових ресурсів в результаті операційної діяльності

Грошові надходження	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.							
Надходження авансів від покупців замовників, тис. грн.							
Повернення податків і зборів, тис. грн.							
Повернення авансів, тис. грн.							
Отримання субсидій та дотацій, тис. грн.							
Цільове фінансування, тис. грн.							
Надходження відсотків за залишками коштів на поточних рахунках, тис. грн.							
Надходження від боржників штрафів, пені, тис. грн.							
Надходження від операційної оренди, тис. грн.							
Надходження від отримання роялті, авторських винагород, тис. грн.							
Інші надходження, тис. грн.							
ВСЬОГО , тис. грн.							

Необхідно зробити висновки щодо зміни обсягу грошових надходжень операційної діяльності та вияснити, які із них займають найбільшу та найменшу частку в обсязі операційних вхідних грошових потоків.

Результати аналізу джерел формування фінансових ресурсів в результаті інвестиційної діяльності необхідно подавати в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 – Аналіз джерел формування фінансових ресурсів в результаті інвестиційної діяльності

Грошові надходження	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Надходження від реалізації фінансових інвестицій, тис. грн.							
Надходження від реалізації необоротних активів, тис. грн.							
Отримані відсотки, тис. грн.							
Надходження дивідендів, тис. грн.							
Надходження від деривативів, тис. грн.							
Надходження від погашення позик, тис. грн.							
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці, тис. грн.							
Інші надходження, тис. грн.							
ВСЬОГО, тис. грн.							

Результати аналізу джерел формування фінансових ресурсів в умовах здійснення фінансової діяльності необхідно подавати в таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 – Аналіз джерел формування фінансових ресурсів в результаті фінансової діяльності

Грошові надходження	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Надходження в результаті продажу власних акцій та часток у статутному капіталі, тис. грн.							
Отримані позики, тис. грн.							
Надходження від продажу частки у дочірньому підприємстві, тис. грн.							
Інші надходження, тис. грн.							
ВСЬОГО, тис. грн.							

Завдання 2. Здійснити аналіз витрачання фінансових ресурсів в межах операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. На основі аналізу витрачання фінансових ресурсів зробити висновки щодо зміни обсягу грошових

видатків в динаміці та обґрунтувати фактори впливу. У висновках необхідно зазначити, які із грошових видатків займають найбільшу частку у структурі вихідних грошових потоків окремо операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Результати аналізу витрачання фінансових ресурсів в межах операційної діяльності подавати у таблиці 5.4.

Таблиця 5.4 – Аналіз витрачання фінансових ресурсів в результаті операційної діяльності

Напрями витрачання фінансових ресурсів	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Витрачання на оплату товарів, робіт, послуг, тис. грн.							
Витрачання на оплату праці, тис. грн.							
Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи, тис. грн.							
Витрачання на сплату податків і зборів, тис. грн.							
Витрачання на оплату авансів, тис. грн.							
Витрачання на оплату повернення авансів, тис. грн.							
Витрачання на оплату цільових внесків, тис. грн.							
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами, тис. грн.							
Інші витрачання, тис. грн.							
ВСЬОГО, тис. грн.							

Результати аналізу витрачання фінансових ресурсів в межах інвестиційної діяльності необхідно подавати в таблиці 5.5.

Таблиця 5.5 – Аналіз витрачання фінансових ресурсів в результаті інвестиційної діяльності

Напрями витрачання фінансових ресурсів	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Витрачання на придбання фінансових інвестицій, тис. грн.							
Витрачання на придбання необоротних активів, тис. грн.							
Виплати за деривативами, тис. грн.							
Витрачання на надання позик, тис. грн.							
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці, тис. грн.							
Інші витрачання, тис. грн.							
ВСЬОГО, тис. грн.							

Результати аналізу витрачання фінансових ресурсів в межах фінансової діяльності подавати в таблиці 5.6.

Таблиця 5.6 – Аналіз витрачання фінансових ресурсів в результаті фінансової діяльності

Напрями витрачання фінансових ресурсів	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Витрачання на викуп власних акцій, тис. грн.							
Витрачання на погашення позик, тис. грн.							
Виплати на сплату дивідендів, тис. грн.							
Витрачання на сплату відсотків, тис. грн.							
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди, тис. грн.							
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві, тис. грн.							
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах, тис. грн.							
Інші витрачання, тис. грн.							
ВСЬОГО, тис. грн.							

Завдання 3. Здійснити аналіз чистих грошових потоків підприємства і зробити висновки щодо зміни їх обсягу в динаміці. Також, за результатами розрахунку чистих грошових потоків зробити висновки щодо достатності на підприємстві внутрішніх фінансових ресурсів для забезпечення фінансування усіх виробничих та невиробничих потреб. Результати аналізу чистих грошових потоків подати у таблиці 5.7.

Таблиця 5.7 – Аналіз чистих грошових потоків підприємства

Показник	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Операційний Cash-Flow, тис.грн.							
Інвестиційний Cash-Flow, тис.грн.							
Фінансовий Cash-Flow, тис.грн.							
Загальний Cash-Flow, тис.грн.							
Залишок грошових коштів на початок року, тис. грн.							
Залишок грошових коштів на кінець року, тис. грн.							
Free Cash-Flow, тис.грн.							
Загальний Cash-Flow, тис.грн.							

Завдання 4. Здійснити аналіз власних фінансових ресурсів, джерелами формування яких виступає чистий прибуток та амортизаційні відрахування. Зробити висновки щодо зміни обсягу власних фінансових ресурсів в динаміці та обґрунтувати фактори впливу. Результати аналізу власних фінансових ресурсів подавати в таблиці 5.8.

Таблиця 5.8 – Аналіз власних фінансових ресурсів підприємства

Власні фінансові ресурси	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ий	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Чистий прибуток, що залишається на підприємстві (нерозподілений прибуток), тис. грн.							
Амортизаційні відрахування, тис. грн							
Всього, тис.грн							

Завдання 5. Здійснити аналіз позикових та залучених фінансових ресурсів і результати звести в таблицю 5.9.

Таблиця 5.9 – Аналіз позикових та залучених фінансових ресурсів підприємства

Власні фінансові ресурси	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ий	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Позикові фінансові ресурси							
Отримані позики, тис. грн.							
Залучені фінансові ресурси							
Внески до статутного капіталу, тис. грн							
Надходження від отримання субсидій та дотацій, тис. грн.							
Надходження коштів для цільового фінансування, тис. грн.							
Поточні та довгострокові зобов'язання підприємства відмінні від кредитів, тис. грн							
Всього, тис.грн							

Завдання 6. Здійснити аналіз ефективності формування і використання фінансових ресурсів підприємства. Зробити висновки про те чи ефективно формуються і використовуються фінансові ресурси. Результати розрахунку показників ефективності формування і використання фінансових ресурсів подати в таблиці 5.10. До кожного із показників зробити висновки про їх зміну в динаміці та чинники впливу. Разом з тим, обґрунтувати сутність кожного із коефіцієнтів та відзначити їх відповідність нормативним значенням.

Таблиця 5.10 – Аналіз ефективності формування і використання фінансових ресурсів підприємства

Показник	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Рівень завантаження фінансових ресурсів							
Окупність фінансових ресурсів							
Достатність створеного чистого потоку фінансових ресурсів							
Доходність грошових надходжень							
Доходність витрат фінансових ресурсів							
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку							

Завдання 7 Провести факторний аналіз рівня завантаження фінансових ресурсів на основі методу елімінування. Вихідні дані для проведення факторного аналізу рівня завантаження фінансових ресурсів необхідно звести в таблицю 5.11.

Таблиця 5.11 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу рівня завантаження фінансових ресурсів у 2-му та 3-му роках

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Загальний обсяг грошових надходжень підприємства, тис. грн.					
Загальний обсяг грошових видатків підприємства, тис. грн.					
Рівень завантаження фінансових ресурсів					

На основі вихідних даних розраховуємо показники, що необхідні для виявлення факторів впливу і зводимо їх у таблиці 5.12-5.13.

Таблиця 5.12- Результати факторного аналізу рівня завантаження фінансових ресурсів у 2-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	Рз.ф.р.б =
а) рівень завантаження фінансових ресурсів у 1-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень на звітні	Рз.ф.р. ^{ум1} =
в) рівень завантаження фінансових ресурсів у 2-му році (звітний рік)	Рз.ф.р.з =
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну рівня завантаження фінансових ресурсів	Δ Рз.ф.р. _{ф1} = Δ Рз.ф.р. _{ф2} =
3. Балансова перевірка	Δ Рз.ф.р. =

Висновок до результатів факторного аналізу рівня завантаження фінансових ресурсів у 2-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) грошових надходжень у 2-му році на певну величину, рівень завантаження фінансових ресурсів зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) грошових видатків на певну величину у 2-му році, рівень завантаження фінансових ресурсів зменшиться (зросте) на певну величину.

У висновку необхідно також подати дані щодо тих факторів, які позитивно та негативно вплинули на рівень завантаження фінансових ресурсів.

Таблиця 5.13 – Результати факторного аналізу рівня завантаження фінансових ресурсів у 3-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	$Pз.ф.р.б =$
а) рівень завантаження фінансових ресурсів у 2-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$Pз.ф.р.^{ум1}$
в) рівень завантаження фінансових ресурсів у 3-му році (звітний рік)	$Pз.ф.р.з =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну рівня завантаження фінансових ресурсів	$\Delta Pз.ф.р.ф1 =$ $\Delta Pз.ф.р.ф2 =$
3. Балансова перевірка	$\Delta Pз.ф.р. =$

Висновок до результатів факторного аналізу рівня завантаження фінансових ресурсів у 3-му році, необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) грошових надходжень у 3-му році на певну величину, рівень завантаження фінансових ресурсів зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) грошових видатків на певну величину у 3-му році, рівень завантаження фінансових ресурсів зменшиться (зросте) на певну величину.

Завдання 8. На основі результатів діагностики фінансових ресурсів визначити сильні та слабкі сторони підприємства у даному напрямку і подати шляхи підвищення ефективності їх формування та використання. Усі результати даного завдання звести в таблицю 5.14.

Таблиця 5.14 –Зведені результати діагностики фінансових ресурсів та шляхи підвищення ефективності їх формування і використання

Слабкі сторони	Сильні сторони
Шляхи підвищення ефективності формування і використання фінансових ресурсів	

ТЕМА 6. ДІАГНОСТИКА ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у здійсненні діагностики доходів, витрат, прибутку, рентабельності та виявленні резервів підвищення ефективності діяльності підприємства і виконується на матеріалах реального підприємства.

Завдання 1. Здійснити діагностику доходів підприємства та обґрунтувати основні джерела їх формування. Визначити фактори впливу на зміну обсягу доходів підприємства. Результати аналізу складу доходів, що відображені у Звіті про фінансові результати необхідно подавати в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 – Аналіз складу доходів підприємства

Доходи	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.							
Інші операційні доходи, тис. грн.							
Доходи від участі в капіталі, тис. грн.							
Інші фінансові доходи, тис. грн.							
Інші доходи, тис. грн.							
Всього доходів, тис. грн.							

За результатами табл. 6.1 необхідно зробити висновки щодо зміни обсягу кожного виду доходів та обґрунтувати чим обумовлено їх збільшення чи зменшення.

Результати аналізу структури доходів необхідно подавати у таблиці 6.2.

Таблиця 6.2 – Аналіз структури доходів підприємства, %

Доходи	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)					
Інші операційні доходи					
Доходи від участі в капіталі					
Інші фінансові доходи					
Інші доходи					
Всього доходів	100	1000	100	X	X

За результатами аналізу структури доходів, необхідно зробити висновки про те, які із доходів займають найбільшу та найменшу частку і чим це обумовлено.

Результати аналізу доходів в розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності необхідно подавати у таблиці 6.3.

Таблиця 6.3 – Аналіз доходів в розрізі видів діяльності

Доходи	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1. Доходи операційної діяльності, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах підприємства, %</i>							
1.1. Доходи від основної операційної діяльності, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах від операційної діяльності, %</i>							
1.2. Доходи від іншої операційної діяльності, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах від операційної діяльності, %</i>							
2. Доходи від інвестиційної діяльності, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах підприємства, %</i>							
3. Доходи від фінансової діяльності, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах підприємства, %</i>							
ВСЬОГО, тис. грн.							

За результатами табл. 6.3 необхідно зробити висновки про зміну доходів від окремих видів діяльності і про їх частку в загальному обсязі доходів.

Окрім цього, необхідно детально дослідити доходи від кожного виду діяльності. Результати аналізу доходів від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг), необхідно досліджувати в розрізі конкретного виду продукції (товарів, робіт, послуг), які пропонуються підприємством і зводити в таблицю 6.4. Необхідно зробити висновки щодо зміни доходів від реалізації кожного виду продукції і обґрунтувати чим це зумовлено. Окремо, необхідно зазначити, які види продукції забезпечували найбільші та найменші обсяги доходів.

Таблиця 6.4 – Динаміка доходів від реалізації товарів, робіт та послуг

Доходи	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Обсяг реалізації продукції А, одиниць							
Ціна одиниці продукції А, грн.							
Дохід від реалізації продукції А, тис. грн.							
Питома вага доходу від реалізації продукції А в загальній виручці від реалізації продукції,%							
Обсяг реалізації продукції Б, одиниць							
Ціна одиниці продукції Б, грн.							
Дохід від реалізації продукції Б, тис. грн.							
Питома вага доходу від реалізації продукції Б в загальній виручці від реалізації продукції,%							
Обсяг реалізації продукції В, одиниць							
Ціна одиниці продукції В, грн.							
Дохід від реалізації продукції В, тис. грн.							
Питома вага доходу від реалізації продукції В в загальній виручці від реалізації продукції,%							
Всього доходів від реалізації продукції, тис. грн.							

Результати аналізу доходів від іншої операційної діяльності необхідно подавати у таблиці 6.5.

Таблиця 6.5 – Динаміка складу інших операційних доходів підприємства

Доходи	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1	2	3	4	5	6	7	8
Операційна оренда активів, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних доходів, %</i>							
Операційна курсова різниця, тис. грн.							

Продовження таблиці 6.5

1	2	3	4	5	6	7	8
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних доходів, %</i>							
Виручка від реалізації оборотних активів, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних доходів, %</i>							
Отримані штрафи, пеня, неустойки, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних доходів, %</i>							
Надходження на утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних доходів, %</i>							
Інші операційні доходи, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних доходів, %</i>							
Всього, тис. грн.							

Результати аналізу доходів від інвестиційної та фінансової діяльності необхідно зводити у таблицю 6.6.

Таблиця 6.6 – Динаміка складу доходів від інвестиційної та фінансової діяльності

Доходи	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1	2	3	4	5	6	7	8
Доходи від участі в капіталі за інвестиціями в асоційовані підприємства, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Доходи від участі в капіталі за інвестиціями в дочірній підприємства, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Доходи від участі в капіталі за інвестиціями в спільні підприємства, тис. грн.							

Продовження таблиці 6.6

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>							
Отримані дивіденди, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>							
Фінансова оренда активів, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>							
Дохід від реалізації фінансових інвестицій, тис. грн.							
<i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>							
Доходи від об'єднання підприємств, тис. грн.							
- <i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Результат оцінки корисності, тис. грн.							
- <i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Неопераційна курсова різниця, тис. грн.							
- <i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Безоплатно одержані активи, тис. грн.							
- <i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Інші доходи, тис. грн.							
- <i>питома вага в доходах від інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Всього, тис. грн.							

Враховуючи, що основну частку доходів підприємства складають доходи від реалізації продукції, необхідно провести факторний аналіз їх зміни у будь-

якому із трьох досліджуваних років. Результати факторного аналізу варто звести в таблицю 6.7.

Таблиця 6.7 – Результати факторного аналізу зміни доходів від реалізації продукції

Показники факторного аналізу	Звітний рік	Попередній рік	Зміна за рік
Кількість реалізованої продукції, одиниць			
Ціна одиниці продукції, грн.			
Дохід від реалізації продукції, грн.			
Зміна доходу від реалізації за рахунок зміни кількості реалізації продукції, грн.			
Зміна доходу від реалізації за рахунок зміни ціни одиниці продукції, грн.			
Зміна доходу від реалізації у звітному році, грн.			

Завдання 2. Здійснити діагностику витрат підприємства. Зробити висновки щодо зміни обсягу і структури витрат та виявити основні фактори впливу. У таблиці 6.8 подати динаміку витрат, які подані у Звіті про фінансові результати.

Таблиця 6.8 – Динаміка складу витрат підприємства

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.							
Інші операційні витрати, тис.грн.							
Витрати на збут, тис. грн.							
Адміністративні витрати, тис. грн.							
Витрати від участі в капіталі, тис. грн.							
Фінансові витрати, тис.грн							
Інші витрати, тис.грн							
Всього витрат, тис. грн.							

У таблиці 6.9 подати результати аналізу структури витрат підприємства та зробити висновки щодо її зміни в динаміці.

Таблиця 6.9 – Динаміка структури витрат підприємства, %

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
1	2	3	4	5	6
Собівартість реалізованої продукції					
Інші операційні витрати,					

Продовження таблиці 6.9

1	2	3	4	5	6
Витрати на збут					
Адміністративні витрати					
Витрати від участі в капіталі					
Фінансові витрати					
Інші витрати					
Всього витрат	100	100	100	X	X

У процесі діагностики витрат, необхідно детально дослідити усі вище подані види витрат та джерела їх формування. Результати аналізу витрат на збут необхідно відображати у таблиці 6.10.

Таблиця 6.10

Аналіз складу та структури витрат на збут

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Витрати на збут, тис. грн.							
1.1. Витрати пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції на складах готової продукції, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>					-		-
1.2. Витрати на ремонт тари, тис. грн;							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, тис. грн.%</i>					-		-
1.3. Оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>					-		-
1.4. Витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг), тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>					-		-
1.5. Витрати на передпродажну підготовку товарів, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>					-		-
1.6. Витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом, тис.грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>					-		-

Продовження таблиці 6.10

1	2	3	4	5	6	7	8
1.7. Витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг (операційна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона), тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>							
1.8. Витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору (базису) поставки, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>							
1.9. Витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>							
1.10. Витрати на страхування призначеної для подальшої реалізації готової продукції (товарів), що зберігається на складі підприємства, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі витрат на збут, %</i>					-		-

Результати аналізу адміністративних витрат необхідно відображати в таблиці 6.11.

Таблиця 6.11 – Аналіз складу та структури адміністративних витрат

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				+/-	%	+/-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Адміністративні витрати, тис. грн.							
1.1. Загальні корпоративні витрати							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-
1.2. Витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу, тис. грн.							

Продовження таблиці 6.11

1	2	3	4	5	6	7	8
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-
1.3. Витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація), тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-
1.4. Винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо), тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>							
1.5. Витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо), тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>							
1.6. Амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-
1.7. Витрати на врегулювання спорів у судових органах, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-
1.8. Податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг), тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-
1.9. Плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-
1.10. Інші витрати загальногосподарського призначення, тис. грн.							
- <i>питома вага у складі адміністративних витрат, %</i>					-		-

Результати аналізу інших операційних витрат необхідно подавати у таблиці 6.12.

Таблиця 6.12 – Динаміка складу та структури інших операційних витрат

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Операційна оренда активів, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних витрат, %</i>					-		-
Від’ємна операційна курсова різниця, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних витрат, %</i>					-		-
Собівартість реалізованих оборотних активів, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних витрат, %</i>					-		-
Сплачені штрафи, пеня, неустойки, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних витрат, %</i>					-		-
Витрачання на утримання об’єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних витрат, %</i>					-		-
Інші операційні витрати, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальній сумі інших операційних витрат, %</i>					-		-
Всього, тис. грн.							

Результати аналізу витрат інвестиційної та фінансової діяльності необхідно зводити в таблицю 6.13.

Таблиця 6.13 – Динаміка складу витрат інвестиційної та фінансової діяльності

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1	2	3	4	5	6	7	8
Витрати від участі в капіталі за інвестиціями в асоційовані підприємства, тис. грн.							

Продовження таблиці 6.13

<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Витрати від участі в капіталі за інвестиціями в дочірні підприємства, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Витрати від участі в капіталі за інвестиціями в спільні підприємства, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Сплачені проценти, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Фінансова оренда активів, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Балансова вартість реалізованих фінансових інвестицій, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Витрати від об'єднання підприємств, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Результат оцінки корисності, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Від'ємна неопераційна курсова різниця, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Списання необоротних активів, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-

Продовження таблиці 6.13

1	2	3	4	5	6	7	8
Інші витрати, тис. грн.							
- <i>питома вага у витратах інвестиційної та фінансової діяльності, %</i>					-		-
Всього, тис. грн.							

Враховуючи, що найбільшу частку витрат складають операційні витрати, необхідно здійснити їх комплексний аналіз. Результати аналізу операційних витрат подаються у таблиці 6.14.

Таблиця 6.14 – Аналіз елементів операційних витрат

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Матеріальні витрати, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальному обсязі операційних витрат, %</i>					-		-
Витрати на оплату праці, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальному обсязі операційних витрат, %</i>					-		-
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальному обсязі операційних витрат, %</i>					-		-
Амортизація, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальному обсязі операційних витрат, %</i>					-		-
Інші операційні витрати, тис. грн.							
- <i>питома вага в загальному обсязі операційних витрат, %</i>					-		-
Всього, тис. грн.							

Результати аналізу собівартості реалізованої продукції необхідно подавати у таблиці 6.15. Зробити висновки, щодо зміни собівартості реалізованої продукції в динаміці та обґрунтувати фактори впливу. У процесі написання висновків варто чітко описати, які статті витрат належать до змінних, а які статті витрат до постійних. Також описати наявність наднормативних витрат, якщо вони присутні на підприємстві і впливають на формування собівартості продукції.

Таблиця 6.15 – Аналіз собівартості реалізованої продукції

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.							
1.1. Виробнича собівартість реалізованої продукції, тис. грн.							
- питома вага у собівартості реалізованої продукції, %					-		
1.2. Постійні нерозподілені загальновиробничі витрати, тис. грн							
- питома вага у собівартості реалізованої продукції, %					-		
1.3. Наднормативні витрати, тис. грн							
- питома вага у собівартості реалізованої продукції, %					-		-

З метою виявлення факторів впливу на зміну собівартості реалізованої продукції, необхідно дослідити витрати, які складають виробничу собівартість продукції. Результати аналізу виробничої собівартості звести в таблицю 6.16.

Таблиця 6.16 – Аналіз виробничої собівартості реалізованої продукції

Витрати	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1. Виробнича собівартість продукції, тис. грн.							
1.1. Прямі матеріальні витрати, тис. грн							
- питома вага у виробничій собівартості, %					-		-
1.2. Прямі витрати на оплату праці, тис. грн.							
- питома вага у виробничій собівартості, %					-		-
1.3. Інші прямі витрати, тис. грн.							
- питома вага у виробничій собівартості, %					-		-
1.4. Змінні загальновиробничі витрати, тис. грн							
- питома вага у виробничій собівартості, %					-		-
1.5. Постійні розподілені загальновиробничі витрати, тис. грн							
- питома вага у виробничій собівартості, %					-		-

За результатами аналізу, зробити узагальнюючий висновок щодо обсягу витрат у досліджуваних періодах та зміни їх складу і структури. Обґрунтувати фактори впливу на зміну обсягу витрат та виявити альтернативні напрями їх оптимізації.

Завдання 3. Здійснити діагностику прибутку підприємства та виявити його зміну за три роки. Результати розподілу прибутку за трьома основними класифікаційними ознаками необхідно відобразити у таблиці 6.17.

Таблиця 6.17 – Аналіз видів прибутку підприємства

Прибуток	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
<i>Види прибутку за джерелами формування</i>							
Прибуток (збиток) від основної операційної діяльності тис. грн.							
Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності, тис. грн.							
Прибуток (збиток) від інвестиційної та фінансової діяльності, тис. грн.							
<i>Види прибутку за відображенням у Звіті про фінансові результати</i>							
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.							
Прибуток (збиток) від операційної діяльності, тис. грн.							
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн.							
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування, тис. грн.							
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.							
<i>Види прибутку за напрямками використання</i>							
Споживчий прибуток, тис. грн.							
Капіталізований прибуток, тис. грн.							

За даними табл. 6.17 варто зробити висновки щодо зміни прибутку в розрізі різних видів, а також виявити основні чинники зміни прибутку в динаміці. Під час формування висновків, важливо звернути увагу на напрями розподілу прибутку і обґрунтувати зміну обсягу споживчого та капіталізованого прибутку.

Результати аналізу формування валового прибутку подавати у таблиці 6.18.

Таблиця 6.18 – Аналіз валового прибутку підприємства

Прибуток	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг реалізації продукції за рік, одиниць							
Виробнича собівартість одиниці продукції, грн.							
Ціна реалізації одиниці продукції, грн.							
Виручка від реалізації продукції, тис. грн. (в т.ч. ПДВ)							
Податок на додану вартість, тис. грн.							
Розмір наданих знижок покупцям, тис. грн.							
Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн.							
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.							
Валовий прибуток, тис. грн.							

Результати аналізу формування прибутку від операційної діяльності необхідно подавати у таблиці 6.19.

Таблиця 6.19 – Аналіз прибутку від операційної діяльності підприємства

Прибуток	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Валовий прибуток, тис. грн.							
Інші операційні доходи, тис. грн.							
Витрати на збут, тис. грн.							
Адміністративні витрати, тис. грн.							
Інші операційні витрати, тис. грн.							
Прибуток (збиток) від операційної діяльності, тис. грн.							

За даними табл. 6.19 варто робити висновки про чинники впливу на зміну обсягу прибутку від операційної діяльності в динаміці. Зокрема, необхідно звернути увагу на складові кожної групи витрат і доходів, які зумовили зміну прибутку від операційної діяльності в динаміці.

Результати аналізу прибутку до оподаткування подавати у таблиці 6.20.

Таблиця 6.20 – Аналіз прибутку до оподаткування

Прибуток	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Прибуток (збиток) від операційної діяльності, тис. грн.							
Доходи від участі в капіталі, тис. грн.							
Інші фінансові доходи, тис. грн.							
Інші доходи, тис. грн.							
Витрати від участі в капіталі, тис. грн.							
Фінансові витрати, тис. грн.							
Інші витрати, тис. грн.							
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн.							

Результати аналізу формування чистого прибутку необхідно подавати у таблиці 6.21.

Таблиця 6.21 – Аналіз чистого прибутку

Прибуток	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				абсол.	відн.	абсол.	відн.
Прибуток до оподаткування, тис. грн.							
Податок на прибуток, тис. грн.							
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності, тис. грн.							
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.							

Окрім проведення аналізу формування прибутку, необхідно дослідити напрями його розподілу. Результати аналізу розподілу прибутку відобразити у таблиці 6.22.

Таблиця 6.22 – Аналіз розподілу прибутку підприємства*

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				+/-	%	+/-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Прибуток до оподаткування, тис. грн)							
1.1 Податок на прибуток, тис. грн.							
1.2. Чистий прибуток, тис. грн.							

Продовження таблиці 6.22

1	2	3	4	5	6	7	8
1.2.1 Споживчий прибуток, тис. грн.							
- виплати дивідендів, тис. грн.							
- спрямування на матеріальне заохочення; тис. грн.							
- відрахування на створення спеціальних (цільових фондів), тис. грн.							
1.2.1. Капіталізований прибуток, тис. грн.							
- спрямування до зареєстрованого капіталу, тис. грн.							
- відрахування до резервного фонду, тис. грн.							
- збільшення нерозподіленого прибутку (непокритого збитку)							
- збільшення додаткового капіталу, тис. грн.							

**Примітка: для державних підприємств чистий прибуток не спрямовується на збільшення нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), а якщо є нерозподілена частина чистого прибутку то вона спрямовується на поповнення додаткового капіталу. Таким чином в структурі капіталізованого прибутку необхідно подавати статтю «на збільшення додаткового капіталу».*

За результатами аналізу розподілу прибутку зробити висновки про напрями його використання та обґрунтувати чи ефективною є фінансова політика підприємства. З метою виявлення ефективності розподілу чистого прибутку розрахувати коефіцієнти, результати визначення яких подавати у таблиці 6.23.

Таблиця 6.23 – Аналіз показників ефективності розподілу чистого прибутку

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Темп приросту, %	
				2/1	3/1
Коефіцієнт стимулювання операційної діяльності					
Коефіцієнт стимулювання фінансових результатів					
Коефіцієнт стимулювання трудової діяльності					

За даними таблиці 6.23 обґрунтувати чи ефективною чи неефективною є політика розподілу чистого прибутку і чому.

Враховуючи, що основну роль у забезпеченні кінцевого фінансового результату діяльності підприємства відіграє валовий прибуток, варто провести його факторний аналіз і результати звести в таблицю 6.24.

Таблиця 6.24 – Результати факторного аналізу валового прибутку підприємства

Показник	1-ий рік		2-ий рік	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Валовий прибуток		X		X
Зміна валового прибутку				
- за рахунок чистої виручки від реалізації продукції <i>(додатна величина свідчить про ріст валового прибутку за рахунок даного фактора і навпаки) $\Delta ВП_{чв}$</i>				
- за рахунок собівартості реалізованої продукції <i>(додатна величина свідчить про зменшення валового прибутку за рахунок даного фактора і навпаки) $\Delta ВП_{с}$</i>				
<i>Основна умова, що повинна бути дотримана</i> $\Delta ВП^1 = \Delta ВП_{чв}^1 + \Delta ВП_{ср}^1$ $\Delta ВП^2 = \Delta ВП_{чв}^2 + \Delta ВП_{ср}^2$				

Завдання 4. Здійснити розрахунок показників рентабельності та провести їх аналіз. На основі результатів розрахунку кожного із показників рентабельності, зробити висновки щодо ефективності певного виду діяльності чи капіталовкладення. Результати розрахунку показників рентабельності за витратами подавати у таблиці 6.25.

Таблиця 6.25 – Динаміка показників рентабельності за витратами, %

Показники рентабельності	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Рентабельність продукції					
Рентабельність виробництва					
Валова рентабельність продажу					
Операційна рентабельність продажу					
Чиста рентабельність продажу					
Рентабельність операційної діяльності					
Рентабельність витрат на оплату праці					

Результати розрахунку та аналізу показників рентабельності за ресурсами подавати у таблиці 6.26. До кожного і показників рентабельності зробити висновки, щодо його сутності та чинників впливу. Чітко описати чинники впливу на показники рентабельності в контексті виявлення головним напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства.

Таблиця 6.26 – Динаміка показників рентабельності за ресурсами, %

Показники рентабельності	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Рентабельність власного капіталу					
Рентабельність позикового капіталу					
Економічна рентабельність активів					
Чиста рентабельність активів					
Рентабельність необоротних активів					
Рентабельність оборотного капіталу					
Рентабельність функціонуючого капіталу					
Рентабельність фінансових вкладень					

Завдання 5. Здійснити операційний аналіз прибутковості підприємства та виявити:

- як змінювався валовий прибуток при зміні чистої виручки від реалізації продукції на 1%;
- обсяг реалізації продукції в точці беззбитковості;
- обсяг виручки від реалізації продукції при якому підприємство отримувало прибуток.

Результати операційного аналізу прибутковості відображати у таблиці 6.27.

Таблиця 6.27 – Результати операційного аналізу прибутковості

Основні показники	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Темп приросту, %	
				2/1	3/2
1. Чиста виручка від реалізації продукції, тис.грн.					
2. Загальний обсяг змінних затрат, тис.грн.					
3. Валова маржа, тис.грн.					
4. Коефіцієнт валової маржі					
5. Постійні витрати, тис.грн.					
6. Валовий прибуток, тис.грн.					
7. Сила дії операційного важеля					
8. Поріг рентабельності, тис.грн					
9. Запас фінансової міцності, тис.грн					

Завдання 6. Провести факторний аналіз рентабельності продукції на основі методу елімінування. Вихідні дані для проведення факторного аналізу рентабельності продукції необхідно звести в таблицю 6.28. На основі даних табл. 6.28 зробити загальні висновки щодо зміни головних чинників забезпечення рентабельності продукції.

Таблиця 6.28 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу рентабельності продукції у 2-му та 3-му роках

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Валовий прибуток, тис. грн.					
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.					
Рентабельність продукції (Рп.), %					

На основі вихідних даних розраховуємо показники, що необхідні для виявлення факторів впливу і зводимо їх у таблиці 6.29-6.30.

Таблиця 6.29 – Результати факторного аналізу рентабельності продукції у 2-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	Рп.б =
а) рентабельність продукції у 1-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	Рп. ^{ум1} =
в) рентабельність продукції у 2-му році (звітний рік)	Рп.з =
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну рентабельності продукції	$\Delta Рп. \phi_1 =$ $\Delta Рп. \phi_2 =$
3. Балансова перевірка	$\Delta Рп. =$

Висновок до результатів факторного аналізу рентабельності продукції у 2-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) валового прибутку у 2-му році на певну величину, рентабельність продукції зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) собівартості реалізованої продукції на певну величину у 2-му році, рентабельність продукції зменшиться (зросте) на певну величину.

У висновку необхідно також подати дані щодо тих факторів, які позитивно та негативно вплинули на рентабельність продукції. Висновок до результатів факторного аналізу рентабельності продукції у 3-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) валового прибутку у 3-му році на певну величину, рентабельність продукції зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) собівартості реалізованої продукції на певну величину у 3-му році, рентабельність продукції зменшиться (зросте) на певну величину.

Таблиця 6.30 – Результати факторного аналізу рентабельності продукції у 3-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	$R_{п.б} =$
а) рентабельність продукції у 2-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$R_{п.ум1} =$
в) рентабельність продукції у 3-му році (звітний рік)	$R_{п.з} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну рентабельності продукції	$\Delta R_{п.ф1} =$ $\Delta R_{п.ф2} =$
3. Балансова перевірка	$\Delta R_{п.} =$

Завдання 7. На основі результатів діагностики доходів, витрат, прибутку та рентабельності визначити сильні та слабкі сторони підприємства у даному напрямку і подати шляхи підвищення ефективності діяльності. Усі результати даного завдання звести в таблицю 6.31.

Таблиця 6.31 – Зведені результати діагностики прибутку та шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства

Слабкі сторони	Сильні сторони
Шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства	

ТЕМА 7. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у діагностиці фінансової стійкості підприємства та визначенні резервів її підвищення на матеріалах реального підприємства.

Завдання 1. Здійснити аналіз використання фінансового капіталу підприємства, що дозволить визначити як розподілені власні та позикові кошти. Напрями використання власних та позикових коштів в розрізі оборотних та необоротних активів відіграють вагомий роль у процесі визначення фінансової незалежності підприємства та типу його фінансової спроможності. Результати аналізу використання фінансового капіталу зводити у таблицю 7.1.

Таблиця 7.1 – Аналіз використання фінансового капіталу підприємства

Показники	1 –ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Темп приросту, %	
				2/1	3/2
1	2	3	4	5	6
Загальна сума поточних активів, тис. грн.					

Продовження таблиці 7.1

1	2	3	4	5	6
Загальна сума поточних пасивів, тис. грн.					
Власний оборотний капітал, тис. грн.					
Необоротні активи, тис. грн.					
Розмір поточного позикового капіталу, що спрямований на формування оборотних активів, тис. грн.					
Розмір поточного позикового капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн.					
Розмір власного капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн.					
Розмір довгострокового позикового капіталу, що спрямований на формування необоротних активів, тис. грн.					

Завдання 2. Здійснити розрахунок показників фінансової стійкості і результати звести в таблицю 7.2. На основі результатів розрахунку показників фінансової стійкості зробити висновки щодо рівня фінансової незалежності підприємства. Виявити фактори впливу на фінансову незалежність підприємства та обґрунтувати зміну коефіцієнтів фінансової стійкості.

Таблиця 7.2 – Аналіз показників фінансової стійкості

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1	3/2
Коефіцієнт фінансової незалежності					
Коефіцієнт фінансової залежності					
Коефіцієнт фінансової стабільності					
Коефіцієнт фінансового ризику					
Коефіцієнт довгострокового залучення позикового капіталу					
Коефіцієнт маневреності власного капіталу					
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу					

Завдання 3. Провести факторний аналіз коефіцієнта фінансової незалежності та визначити вплив усіх факторів на його зміну у 2-му та 3-му роках. Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності подавати у таблиці 7.3.

Таблиця 7.3 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Абсолютне відхилення	
				2/1 pp.	3/2 pp.
Власний капітал, тис. грн.					
Валюта балансу, тис. грн.					
Зареєстрований капітал, тис. грн.					
Резервний капітал, тис. грн.					
Капітал в дооцінках, тис. грн.					
Додатковий капітал, тис. грн.					
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис. грн.					
Неоплачений капітал, тис. грн.					
Вилучений капітал, тис. грн.					

На основі вихідних даних необхідно розрахувати показники, що лежать в основі виявлення факторів впливу і звести їх в таблиці 7.4-7.5.

Таблиця 7.4 – Результати факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності у 2-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	Кф.н.б =
а) коефіцієнт фінансової незалежності у 1-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	Кф.н. ^{ум1} =
в) коефіцієнт фінансової незалежності у 2-му році (звітний рік)	Кф.н.з =
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну коефіцієнта фінансової незалежності	Δ Кф.н. _{ф1} = Δ Кф.н. _{ф2} =
3. Балансова перевірка	Δ Кф.н. =

Висновок до результатів факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності у 2-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) власного капіталу у 2-му році на певну величину, коефіцієнт фінансової незалежності зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) валюти балансу на певну величину у 2-му році, коефіцієнт фінансової незалежності зменшиться (зросте) на певну величину.

Висновок до результатів факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності у 3-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) власного капіталу у 3-му році на певну величину, коефіцієнт фінансової незалежності зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) валюти балансу на певну величину у 3-му році, коефіцієнт фінансової незалежності зменшиться (зросте) на певну величину.

Таблиця 7.5 – Результати факторного аналізу коефіцієнта фінансової незалежності у 3-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	Кф.н.б =
а) коефіцієнт фінансової незалежності у 2-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	Кф.н. ^{ум1} =
в) коефіцієнт фінансової незалежності у 3-му році (звітний рік)	Кф.н.з =
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну коефіцієнта фінансової незалежності	Δ Кф.н. _{ф1} = Δ Кф.н. _{ф2} =
3. Балансова перевірка	Δ Кф.н. =

Завдання 4. На основі даних факторного аналізу, що поданий у завданні 3, провести розгорнутий факторний аналіз коефіцієнта фінансової незалежності у 3-му році. На основі розгорнутого факторного аналізу виявити, яким чином зміна обсягу кожної складової власного капіталу обумовила зміну коефіцієнта фінансової незалежності. Дані звести в таблицю 7.6.

За результатами таблиці 7.6 необхідно зробити висновки наступного змісту:

- коефіцієнт фінансової незалежності збільшився (зменшився) на певну величину за рахунок збільшення (зменшення) обсягу зареєстрованого капіталу на певну величину;

- коефіцієнт фінансової незалежності збільшився (зменшився) на певну величину за рахунок збільшення (зменшення) обсягу резервного капіталу на певну величину;

- коефіцієнт фінансової незалежності збільшився (зменшився) на певну величину за рахунок збільшення (зменшення) обсягу капіталу в дооцінках на певну величину;

- коефіцієнт фінансової незалежності збільшився (зменшився) на певну величину за рахунок збільшення (зменшення) обсягу додаткового капіталу на певну величину;

- коефіцієнт фінансової незалежності збільшився (зменшився) на певну величину за рахунок збільшення (зменшення) обсягу нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на певну величину;

- коефіцієнт фінансової незалежності збільшився (зменшився) на певну величину за рахунок зменшення (збільшення) обсягу неоплаченого капіталу на певну величину;

- коефіцієнт фінансової незалежності збільшився (зменшився) на певну величину за рахунок зменшення (збільшення) обсягу вилученого капіталу на певну величину.

Таблиця 7.6 – Розрахунок впливу зміни обсягу складових власного капіталу на коефіцієнт фінансової незалежності

Фактори впливу	Розрахунок зміни коефіцієнта фінансової незалежності у 3-му році за рахунок зміни окремих факторів	Результат розрахунку
Власний капітал		
Зареєстрований капітал		
Резервний капітал		
Капітал в дооцінках		
Додатковий капітал		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		
Неоплачений капітал		
Вилучений капітал		

Завдання 5. Визначити рівень та тип фінансової стійкості підприємства. Рівень фінансової стійкості визначається за критеріями, що подані у таблиці 7.7. Обґрунтувати рівень фінансової стійкості підприємства та його зміну в динаміці. Виявити основні характеристики підприємства, які мають місце в результаті наявності певного рівня фінансової стійкості.

Таблиця 7.7 – Критерії до визначення рівня фінансової стійкості підприємства*

Рівень фінансової стійкості	Критерії розподілу підприємств
Абсолютна фінансова стійкість	$ВOK > 0$; $ВOK > \text{Запаси}$; $1П \geq 2П + 3П + 4П$
Нормальна фінансова стійкість	$ВOK > 0$; $ВOK \leq \text{Запаси}$; $1П \geq 2П + 3П + 4П$
Помірна фінансова стійкість	$ВOK \leq 0$; $ВOK < \text{Запаси}$; $1П \geq 2П + 3П + 4П$
Фінансова нестабільність	$ВOK > 0$; $ВOK \leq \text{Запаси} < ВOK$; $1П < 2П + 3П + 4П$
Кризова фінансова ситуація	$ВOK \leq 0$; $ВOK < \text{Запаси}$; $1П < 2П + 3П + 4П$

*Примітка: ВOK – власний оборотний капітал, 1П, 2П, 3П, 4П – відповідні розділи пасиву балансу, запаси – це загальний обсяг запасів підприємства

Критерії для визначення типу фінансової стійкості підприємства відображені у таблиці 7.8.

Таблиця 7.8 – Критерії для визначення типу фінансової стійкості

Показники	Тип фінансової стійкості			
	Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Нестійкий стан	Кризовий стан
$\Phi^{вок} = BOK - З.$	≥ 0	< 0	< 0	< 0
$\Phi^{фк} = \Phi K - З.$	≥ 0	≥ 0	< 0	< 0
$\Phi^0 = K_0 - З.$	≥ 0	≥ 0	≥ 0	< 0

Результати розрахунку показників для визначення типу фінансової стійкості підприємства, подавати у таблиці 7.9.

Таблиця 7.9 – Аналіз показників для визначення типу фінансової стійкості підприємства

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік
Власний оборотний капітал (ВОК), тис. грн.			
Функціонуючий капітал (ФК), тис. грн.			
Загальна величина основних джерел формування запасів (К ₀), тис. грн.			
Запаси (З), тис. грн.			
$\Phi^{вок} = BOK - З.$			
$\Phi^{фк} = \Phi K - З.$			
$\Phi^0 = K_0 - З.$			

Завдання 6. На основі результатів діагностики фінансової стійкості визначити сильні та слабкі сторони підприємства у даному напрямку і подати шляхи підвищення рівня фінансової незалежності об'єкта дослідження. Усі результати даного завдання звести в таблицю 7.10.

Таблиця 7.10 – Зведені результати діагностики фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення

Слабкі сторони	Сильні сторони
Шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства	

ТЕМА 8. ДІАГНОСТИКА ЛІКВІДНОСТІ І ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у діагностиці ліквідності і платоспроможності підприємства та визначенні резервів її підвищення на матеріалах реального підприємства.

Завдання 1. Здійснити розподіл активів за рівнем ліквідності та здійснити їх аналіз. Зробити висновки щодо зміни обсягу активів в цілому та їх окремих

видів, зокрема. Результати аналізу активів, розподілених за рівнем ліквідності подати у таблиці 8.1.

Таблиця 8.1 – Аналіз динаміки активів за рівнем ліквідності

Активи	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Абсолютно ліквідні активи (А1), тис. грн							
Частка в активах підприємства, %					X		X
Швидколіквідні активи (А2), тис. грн.							
Частка в активах підприємства, %					X		X
Повільноліквідні активи (А3), тис. грн							
Частка в активах підприємства, %					X		X
Важколіквідні активи (А4), тис. грн							
Частка в активах підприємства, %					X		X
Всього (А) тис. грн.							

Завдання 2. Здійснити розподіл пасивів за термінами вилучення з обороту та здійснити їх аналіз. Зробити висновки щодо зміни обсягу пасивів в цілому та їх окремих видів, зокрема. Результати аналізу пасивів, розподілених за термінами вилучення з обороту подати у таблиці 8.2.

Таблиця 8.2 – Аналіз динаміки пасивів за термінами вилучення з обороту

Пасиви	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Найтерміновіші пасиви (П1), тис. грн.							
Частка в пасивах підприємства, %							
Короткострокові пасиви (П2), тис. грн.							
Частка в пасивах підприємства, %							
Довгострокові пасиви (П3), тис. грн.							
Частка в пасивах підприємства, %							
Постійні пасиви (П4), тис. грн.							
Частка в пасивах підприємства, %							
Всього (П), тис. грн.							

Завдання 3. Розрахувати показники ліквідності балансу та зробити висновки щодо їх сутності і зміни в динаміці. Результати розрахунку та аналізу коефіцієнтів ліквідності відобразити у таблиці 8.3.

Таблиця 8.3 – Аналіз показників ліквідності балансу підприємства

Показник	Роки			Абсолютне відхилення	
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1	3/2
1	2	3	4	5	6

Продовження таблиці 8.3

1	2	3	4	5	6
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності					
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності					
3. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)					
4. Коефіцієнт загальної ліквідності					

Завдання 4. Здійснити розрахунок коефіцієнта ліквідності грошового потоку та зробити висновки щодо його зміни в динаміці. Вихідні дані для розрахунку коефіцієнта ліквідності грошового потоку та його розрахункове значення подати у таблиці 8.4.

Таблиця 8.4 – Аналіз ліквідності грошового потоку

Пасиви	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ий	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Сума позитивних грошових потоків підприємства, тис. грн.							
Грошові кошти на початок року, тис. грн.							
Грошові кошти на кінець року, тис. грн.							
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку							

Завдання 5. Визначити рівень платоспроможності підприємства на основі критеріїв, що відображені у таблиці 8.5.

Таблиця 8.5 – Критерії розподілу підприємств за рівнем платоспроможності

Критерії	Рівень платоспроможності підприємства
1	2
$A1 \geq P1 + P2$	Високий
$A1 + A2 \geq P1 + P2$	
$A1 + A2 + A3 \geq P1 + P2$	
$A1 + A2 + A3 + A4 \geq P1 + P2$	
$A1 < P1 + P2$	Середній
$A1 + A2 \geq P1 + P2$	
$A1 + A2 + A3 \geq P1 + P2$	
$A1 + A2 + A3 + A4 \geq P1 + P2$	
$A1 < P1 + P2$	Помірний
$A1 + A2 < P1 + P2$	
$A1 + A2 + A3 \geq P1 + P2$	
$A1 + A2 + A3 + A4 \geq P1 + P2$	

Продовження таблиці 8.5

1	2
$A1 < П1 + П2$	Низький
$A1 + A2 < П1 + П2$	
$A1 + A2 + A3 < П1 + П2$	
$A1 + A2 + A3 + A4 \geq П1 + П2$	
$A1 < П1 + П2$	Підприємство перебуває на межі банкрутства
$A1 + A2 < П1 + П2$	
$A1 + A2 + A3 < П1 + П2$	
$A1 + A2 + A3 + A4 < П1 + П2$	

Результати визначення рівня платоспроможності підприємства відобразити у таблиці 8.6.

Таблиця 8.6 – Визначення рівня платоспроможності підприємства

Рівень платоспроможності	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік
Високий	X	X	X
Середній	X	X	X
Помірний	X	X	X
Низький	X	X	X
Підприємство перебуває на межі банкрутства	X	X	X

Завдання 6. Здійснити факторний аналіз коефіцієнта поточної ліквідності у 2-му та 3-му роках. Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта поточної ліквідності подавати у таблиці 8.7.

Таблиця 8.7 – Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта поточної ліквідності

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік	Абсолютне відхилення	
				2/1 рр.	3/2 рр.
Поточні активи, тис. грн.					
Поточні пасиви, тис. грн.					
Коефіцієнт поточної ліквідності					

На основі вихідних даних, необхідно розрахувати показники для виявлення факторів впливу і звести їх у таблиці 8.8-8.9.

Таблиця 8.8 – Результати факторного аналізу коефіцієнта поточної ліквідності у 2-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1	2
1. Розрахунок показників а) коефіцієнт поточної ліквідності у 1-му році (базовий рік)	Кп.л.б =

Продовження таблиці 8.8

1	2
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$K_{п.л.}^{yM1} =$
в) коефіцієнт поточної ліквідності у 2-му році (звітний рік)	$K_{п.л.3} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну коефіцієнта поточної ліквідності	$\Delta K_{п.л.} \cdot \phi_1 =$ $\Delta K_{п.л.} \cdot \phi_2 =$
3. Балансова перевірка	$\Delta K_{п.л.} =$

Висновок до результатів факторного аналізу коефіцієнта поточної ліквідності у 2-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) поточних активів у 2-му році на певну величину, коефіцієнт поточної ліквідності зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) поточних пасивів на певну величину у 2-му році, коефіцієнт поточної ліквідності зменшиться (зросте) на певну величину.

Таблиця 8.9 – Результати факторного аналізу коефіцієнта поточної ліквідності у 3-му році

Порядок дій	Розрахунок та результат
1. Розрахунок показників	$K_{п.л.6} =$
а) коефіцієнт поточної ліквідності у 2-му році (базовий рік)	
б) перелічені показники з поступовою заміною базових значень факторів на звітні	$K_{п.л.}^{yM1} =$
в) коефіцієнт поточної ліквідності у 3-му році (звітний рік)	$K_{п.л.3} =$
2. Розрахунок впливу зміни факторів на зміну коефіцієнта поточної ліквідності	$\Delta K_{п.л.} \cdot \phi_1 =$ $\Delta K_{п.л.} \cdot \phi_2 =$
3. Балансова перевірка	$\Delta K_{п.л.} =$

Висновок до результатів факторного аналізу коефіцієнта поточної ліквідності у 3-му році необхідно подавати наступного змісту:

- за рахунок збільшення (зменшення) поточних активів у 3-му році на певну величину, коефіцієнт поточної ліквідності зросте (зменшиться) на певну величину;

- за рахунок збільшення (зменшення) поточних пасивів на певну величину у 3-му році, коефіцієнт поточної ліквідності зменшиться (зросте) на певну величину.

Завдання 7. На основі даних факторного аналізу, що поданий у завданні 6, провести розгорнутий факторний аналіз коефіцієнта поточної ліквідності у 3-му році. На основі розгорнутого факторного аналізу, варто виявити яким чином

відбувалась зміна коефіцієнта поточної ліквідності під впливом зміни обсягу складових поточних активів (запасів, поточних біологічних активів, поточної дебіторської заборгованості, грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, витрат майбутніх періодів, інших оборотних активів). Розрахунки факторного аналізу звести в таблицю 8.10.

Таблиці 8.10 – Результати розгорнутого факторного аналізу коефіцієнта поточної ліквідності у 3-му році

Фактори впливу	Розрахунок і результат	Висновок, щодо впливу конкретного фактора
Поточні активи		
Запаси		
Поточні біологічні активи		
Поточна дебіторська заборгованість		
Грошові кошти		
Поточні фінансові інвестиції		
Витрати майбутніх періодів		
Інші оборотні активи		
Балансова перевірка		

Завдання 8. На основі результатів діагностики ліквідності та платоспроможності, визначити сильні та слабкі сторони підприємства у даному напрямку і подати шляхи їх підвищення. Усі результати даного завдання звести в таблицю 8.11.

Таблиця 8.11 – Зведені результати діагностики ліквідності та платоспроможності підприємства і шляхи їх підвищення

Слабкі сторони	Сильні сторони
Шляхи підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства	

ТЕМА 9. ДІАГНОСТИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає в аналізі інвестиційної діяльності реального підприємства за три останні роки та визначення альтернативних напрямів інвестування коштів в плановому періоді та проведення оцінки ефективності планових капіталовкладень.

Завдання 1. Здійснити аналіз капітальних та фінансових інвестицій, які були здійснені підприємством протягом трьох останніх років. Зробити висновки щодо напрямів інвестування коштів та джерел фінансування інвестицій. Дані аналізу капітальних інвестицій відобразити у таблиці 9.1.

Таблиця 9.1 – Аналіз капітальних інвестицій за рік

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Капітальне будівництво, тис. грн.							
Придбання (створення) основних засобів, тис. грн.							
Придбання (створення) нематеріальних активів, тис. грн.							
Придбання (створення) інших необоротних матеріальних активів, тис. грн.							
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							

Результати аналізу фінансових інвестицій, які були здійснені підприємством протягом останніх трьох років відобразити у таблиці 9.2. У процесі аналізу напрямів інвестування коштів, вияснити та подати у висновках джерела фінансування інвестицій.

Таблиця 9.2 – Аналіз фінансових інвестицій за рік

Показники	Роки			Відхилення			
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1		3/2	
				+, -	%	+, -	%
Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:							
асоційовані підприємства, тис. грн.							
дочірні підприємства, тис. грн.							
спільні підприємства, тис. грн.							
Інші фінансові інвестиції, тис. грн.							
Придбання часток та паїв у статутному капіталі інших підприємств							
Придбання акцій інших підприємств, тис. грн.							
Придбання облігацій, тис. грн.							
Інші довгострокові фінансові вкладення, тис. грн.							
Всього, тис. грн.							

Завдання 2. Здійснити аналіз джерел фінансування інвестицій на підприємстві та результати звести у таблицю 9.3. Зробити висновки щодо структури джерел фінансового забезпечення інвестицій та обґрунтувати фактори впливу на обсяг джерел фінансування інвестицій.

Таблиця 9.3 – Аналіз джерел фінансування інвестицій, тис. грн.

Показник	Роки			Абсолютне відхилення	
	1-ий	2-ий	3-ій	2/1	3/2
Обсяг власних коштів у джерелах фінансування капітальних інвестицій					
Обсяг позикових коштів у джерелах фінансування капітальних інвестицій					
Обсяг залучених коштів у джерелах фінансування капітальних інвестицій.					
Обсяг власних коштів у джерелах фінансування фінансових інвестицій					
Обсяг позикових коштів у джерелах фінансування фінансових інвестицій					
Обсяг залучених коштів у джерелах фінансування фінансових інвестицій					

Завдання 3. Обґрунтувати реальний інвестиційний проект для підприємства:

1. Визначити альтернативний напрям інвестування коштів на підприємстві.
2. Описати усі переваги, що будуть отримані в результаті реалізації інвестиційного проекту.
3. Визначити джерела фінансування інвестицій.
4. Розрахувати планові грошові потоки підприємства в результаті реалізації інвестиційного проекту і дані звести у таблицю 9.4.

Таблиця 9.4 – Планування грошових потоків підприємства, тис. грн.

Види операцій	Грошові надходження	Грошові видатки
1	2	3
Операційна діяльність		
Надходження від реалізації продукції		X
Інші надходження операційної діяльності		X
Витрачання на оплату товарів	X	
Витрачання на виплату заробітної плати	X	
Витрачання на сплату податку на прибуток	X	
Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи	X	
Інші витрачання операційної діяльності	X	
Чистий грошовий потік від операційної діяльності		
Інвестиційна діяльність		
Надходження від реалізації необоротних активів		X
Надходження від реалізації фінансових інвестицій		X
Надходження від отриманих відсотків		X
Надходження від отриманих дивідендів		X
Витрачання на придбання необоротних активів	X	
Витрачання на придбання фінансових інвестицій	X	
Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності		

Продовження таблиці 9.4

1	2	
Фінансова діяльність		
Надходження від власного капіталу		X
Надходження кредиту		X
Витрачання на погашення позик	X	
Витрачання на сплату відсотків	X	
Витрачання на сплату дивідендів	X	
Чистий грошовий потік від фінансової діяльності		
Чистий грошовий потік		

5. Розрахувати планові доходи, витрати та прибуток в результаті реалізації інвестиційного проекту і скласти плановий звіт про фінансові результати, що наведений у таблиці 9.5.

Таблиця 9.5 – Плановий звіт про фінансові результати, тис. грн.

Найменування показника	Код рядка	Плановий період
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	
Валовий: прибуток	2090	
збиток	2095	
Інші операційні доходи	2120	
Адміністративні витрати	2130	
Витрати на збут	2150	
Інші операційні витрати	2180	
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	2190	
Збиток	2195	
Дохід від участі в капіталі	2200	
Інші фінансові доходи	2220	
Інші доходи	2240	
Фінансові витрати	2250	
Втрати від участі в капіталі	2255	
Інші витрати	2270	
Фінансові результати до оподаткування: прибуток	2290	
збиток	2295	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	
збиток	2355	

6. Здійснити оцінку ефективності інвестицій і результати звести у таблицю 9.6.

Таблиця 9.6 – Результати оцінки ефективності інвестицій

Показники	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	4-ий рік	n-ий рік	Загальний результат
1. Обсяг інвестицій, тис. грн.						
2. Коефіцієнт дисконтування						X
3. Чистий грошовий потік від інвестицій, тис. грн.						
4. Дисконтований чистий грошовий потік від інвестицій, тис. грн.						
5. Чиста приведена вартість, тис. грн.	X	X	X	X	X	
6. Індекс приведеної вартості	X	X	X	X	X	
7. Рентабельність інвестицій, %	X	X	X	X	X	
8. Термін окупності (якщо інвестування коштів здійснюються один раз), роки	X	X	X	X	X	
9. Термін окупності (якщо інвестування коштів здійснюються протягом декількох років), роки	X	X	X	X	X	
10. Термін окупності інвестицій без врахування дисконтування грошових потоків (на основі середньорічної величини грошових надходжень), роки	X	X	X	X	X	
11. Внутрішня норма дохідності, %	X	X	X	X	X	

Завдання 4. Визначити усі сильні та слабкі сторони підприємства у напрямку здійснення фінансових та капітальних інвестицій і подати шляхи покращення його інвестиційної діяльності. Результати даного завдання звести у таблицю 9.7.

Таблиця 9.7 – Сильні та слабкі сторони підприємства у напрямку здійснення інвестиційної діяльності та шляхи її покращення

Слабкі сторони	Сильні сторони
Шляхи покращення інвестиційної діяльності	

ТЕМА 10. ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Завдання до виконання самостійної роботи

Самостійна робота в межах даної тематики полягає у діагностиці ймовірності банкрутства підприємства та виявленні його здатності бути стійким до різного роду кризових явищ зовнішнього та внутрішнього характеру.

Завдання 1. Здійснити діагностику ймовірності банкрутства за моделями аналізу фінансового стану. Результати оцінки ймовірності банкрутства за Бівером подати у таблиці 10.1.

Таблиця 10.1 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за Бівером

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
1. Чистий прибуток, тис. грн.			
2. Амортизація, тис. грн.			
3. Довгострокові зобов'язання, тис. грн.			
4. Короткострокові зобов'язання, тис. грн.			
5. Активи, тис. грн.			
6. Позаоборотні активи, тис. грн.			
7. Оборотні активи, тис. грн.			
8. Поточні зобов'язання, тис. грн.			
9. Коефіцієнт Бівера			
10. Рентабельність активів			
11. Фінансовий леверидж			
12. Коефіцієнт покриття активів чистим оборотним капіталом			
13. Коефіцієнт покриття			

Результати оцінки ймовірності банкрутства за методикою Д. Шеремета, Р.С. Сайфуліна, В.В. Ковальова подавати у таблиці 10.2.

Таблиця 10.2 – Визначення типу фінансової стійкості підприємства за методикою Д. Шеремета, Р.С. Сайфуліна, В.В. Ковальова

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
Абсолютна стійкість фінансового стану підприємства			
Нормальна стійкість фінансового стану підприємства, коли виконуються такі умови			
Нестійкій (передкризовий) фінансовий стан підприємства, коли виконуються такі умови			
Кризовий фінансовий стан підприємства, коли виконуються такі умови			

Вихідні дані та результати оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделлю „коефіцієнта фінансування важколіквідних активів” необхідно подавати в таблиці 10.3.

На основі даних табл. 10.1-10.3 подати висновки щодо кожного із результатів оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделями аналізу фінансового стану.

Таблиця 10.3 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю „коефіцієнта фінансування важколіквідних активів”

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
Вартість необоротних активів, тис. грн.			
Вартість поточних запасів, ТМЦ, тис. грн.			
Сума власного капіталу, тис. грн.			
Сума довгострокових фінансових зобов'язань, тис. грн.			
Сума короткострокових фінансових зобов'язань, тис. грн.			
$HA + Зп < BK$			
$HA + Зп < BK + ДЗ$			
$HA + Зп < BK + ДЗ + КЗ$			
$HA + Зп > ДЗ + КЗ$			

Завдання 2. Здійснити діагностику ймовірності банкрутства підприємства на основі моделей дискримінантного аналізу. Результати оцінки ймовірності банкрутства за двофакторною моделлю подавати у таблиці 10.4.

Таблиця 10.4 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за двофакторною моделлю

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
$Kп$	Коефіцієнт поточної ліквідності			
$Kз$	Коефіцієнт заборгованості (частка позикових коштів)			
Z	Результат розрахунку за двофакторною моделлю			

Результати оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Z -рахунку Альтмана відображати у таблиці 10.5.

Таблиця 10.5 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Z -рахунку Альтмана

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
K_1	Відношення власного оборотного капіталу до суми активів			
K_2	Відношення нерозподіленого прибутку до суми активів			
K_3	Відношення прибутку від операційної діяльності до суми активів			
K_4	Відношення суми статутного та додаткового вкладеного капіталу до суми заборгованості підприємства			
K_5	Відношення виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до суми активів			
Z	Результат розрахунку за моделлю Z -рахунку Альтмана			

Результати оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Ліса відображати у таблиці 10.6.

Таблиця 10.6 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Ліса

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
X_1	Відношення оборотного капіталу до суми активів			
X_2	Відношення прибутку від операційної діяльності до суми активів			
X_3	Відношення нерозподіленого прибутку до суми активів			
X_4	Відношення власного капіталу до позикового капіталу			
Z	Результат розрахунку за моделлю Ліса			

Результати оцінки ймовірності банкрутства підприємства за методом рейтингової оцінки фінансового стану підприємства Р.С. Сайфуліна подавати у таблиці 10.7.

Таблиця 10.7 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за методом рейтингової оцінки фінансового стану підприємства Р.С. Сайфуліна

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
$K_{звк}$	Коефіцієнт забезпеченості власними коштами, який визначається відношенням власного капіталу підприємства до суми активів			
$K_{лі}$	Коефіцієнт поточної ліквідності, визначається відношенням оборотних активів і витрат майбутніх періодів до поточних зобов'язань підприємства			
K_i	Інтенсивність обігу капіталу визначається відношенням виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до суми власного та позикового капіталу підприємства			
K_m	Коефіцієнт менеджменту, який визначається відношенням валового прибутку до виручки від реалізації товарів, робіт, послуг			
$K_{ек}$	Рентабельність власного капіталу (відношення прибутку до оподаткування до власного капіталу)			
R	Результат розрахунку за моделлю Р.С. Сайфуліна			

Результати оцінки ймовірності банкрутства на основі моделі Таффлера подавати у таблиці 10.8.

Таблиця 10.8 – Оцінка ймовірності банкрутства на основі моделі Таффлера

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
X_1	Відношення прибутку від операційної діяльності до поточних зобов'язань підприємства			
X_2	Відношення оборотних активів до позикового капіталу			
X_3	Відношення поточних зобов'язань до суми активів			
X_4	Відношення виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до суми активів			
Z	Результат розрахунку на основі моделі Таффлера			

Результати оцінки ймовірності банкрутства на основі R- моделі необхідно зводити в таблицю 10.9.

Таблиця 10.9 – Оцінка ймовірності банкрутства на основі R-моделі

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
K_1	Відношення оборотних активів до суми активів			
K_2	Відношення чистого прибутку до власного капіталу			
K_3	Відношення виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до суми активів			
K_4	Відношення чистого прибутку до інтегральних витрат			
R	Результат розрахунку на основі R-моделі			

Результати оцінювання ймовірності банкрутства за моделлю Спрингейта необхідно відображати в таблиці 10.10.

Таблиця 10.10 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спрингейта

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
A	Відношення власного оборотного капіталу до загальної вартості активів			
B	Економічна рентабельність активів (відношення прибутку до оподаткування разом з відсотками за кредит до загальної вартості активів)			
3	Відношення прибутку до оподаткування до поточних зобов'язань підприємства			
D	Відношення виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до суми активів			
Z	Результат розрахунку за моделлю Спрингейта			

Результати розрахунку показників за моделлю універсальної дискримінантної функції необхідно подавати у таблиці 10.11.

Таблиця 10.11 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю універсальної дискримінантної функції

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
X_1	Відношення Cash-flow операційного, інвестиційного, фінансового до суми зобов'язань підприємства			
X_2	Відношення валюти балансу до суми зобов'язань підприємства			
X_3	Відношення чистого прибутку до валюти балансу			
X_4	Відношення чистого прибутку до виручки від реалізації товарів, робіт, послуг			
X_5	Відношення вартості виробничих запасів до виручки від реалізації товарів, робіт, послуг			
X_6	Відношення виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до валюти балансу			
Z	Результат розрахунку за моделлю універсальної дискримінантної функції			

Результати оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Беєрмана необхідно подавати у таблиці 10.12.

Таблиця 10.12 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за функцією Беєрмана

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
X_1	Відношення позикового капіталу до валюти балансу			
X_2	Відношення чистого прибутку до валюти балансу			
X_3	Відношення чистого прибутку до позикового капіталу			
X_4	Відношення чистого прибутку до чистої виручки від реалізації товарів, робіт, послуг			
X_5	Відношення суми операційного, інвестиційного, фінансового Cash-flow до позикового капіталу підприємства			
X_6	Відношення чистої виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до валюти балансу			
X_7	Відношення вартості запасів до чистої виручки від реалізації товарів, робіт, послуг			
X_8	Відношення суми нарахованої амортизації за рік до вартості основних засобів на кінець року			
X_9	Відношення вартості введених основних засобів протягом року до суми нарахованої за рік амортизації			
X_{10}	Відношення суми отриманих банківських кредитів до позикового капіталу на підприємстві			
Z	Результат розрахунку за функцією Беєрмана			

Результати оцінки ймовірності банкрутства за моделлю Фулмера необхідно відображати в таблиці 10.13.

Таблиця 10.13 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Фулмера

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік
V_1	Відношення нерозподіленого прибутку попередніх років до сукупних активів			
V_2	Відношення виручки від реалізації товарів, робіт, послуг до сукупних активів			
V_3	Відношення прибутку до оподаткування до сукупних активів			
V_4	Відношення суми операційного, інвестиційного, фінансового Cash-flow до позикового капіталу підприємства			
V_5	Відношення позикового капіталу до сукупних активів			
V_6	Відношення пасивів до сукупних активів			
V_7	$\log(\text{матеріальні активи})$			
V_8	Відношення оборотного капіталу до позикового капіталу			
V_9	Відношення прибутку до оподаткування разом із відсотками за кредит до величини сплачених процентів за кредит			
N	Результат розрахунку за моделлю Фулмера			

Результати оцінювання ймовірності банкрутства за моделлю Ж. Депаляна необхідно відображати в таблиці 10.14.

Таблиця 10.14 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Ж. Депаляна

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік
R_1	Відношення чистої виручки від реалізації продукції до середньорічної вартості запасів			
R_2	Відношення оборотних активів і витрат майбутніх періодів до поточних зобов'язань			
R_3	Відношення чистого прибутку до власного капіталу			
R_4	Відношення чистого прибутку до суми активів			
R_5	Відношення вартості виробленої продукції (робіт, послуг) до вартості основних засобів			
N	Результат розрахунку за моделлю Ж. Депаляна			

Результати оцінки ймовірності банкрутства за моделлю Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар необхідно зводити в таблицю 10.15.

Таблиця 10.15 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
X1	Коефіцієнт швидкої ліквідності			
X2	Коефіцієнт фінансування			
X3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами			
X4	Коефіцієнт оборотності активів			
Z	Результат оцінки ймовірності банкрутства за моделлю Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар			

Результати розрахунку показників, що використовуються для оцінки ймовірності банкрутства за моделлю О.О. Терещенка необхідно подавати в таблиці 10.16.

Таблиця 10.16 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю О.О. Терещенка

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
<i>A</i>	Cash-flow/поточні зобов'язання			
<i>B</i>	Валюта балансу/ поточні зобов'язання			
<i>C</i>	Чистий прибуток/валюта балансу			
<i>D</i>	Чистий прибуток/виручка від реалізації			
<i>E</i>	Виробничі запаси/виручка від реалізації			
<i>F</i>	Виручка від реалізації продукції, товарів, послуг/валюта балансу			
<i>Z_{тy}</i>	Результат оцінювання за моделлю О.О. Терещенка			

Результати оцінки ймовірності банкрутства за моделлю В.П. Мартиненка необхідно подавати в таблиці 10.17.

Таблиця 10.17 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю В.П. Мартиненка

Показник		1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
Кп.л.	Коефіцієнт поточної ліквідності			
Кал.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності			
Км.в.к	Коефіцієнт маневреності власного капіталу			
Км.в.п р.	Коефіцієнт майна виробничого значення			
Кр.пр.	Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції			
Кр.ж.	Рівень життєздатності промислового підприємства за моделлю В.П. Мартиненко			

На основі даних табл. 10.4-10.17 подати висновки щодо кожного із результатів оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделями дискримінантного аналізу.

Завдання 3. Необхідно систематизувати усі отримані результати оцінки ймовірності банкрутства підприємства за моделями аналізу фінансового стану та дискримінантного аналізу і дані звести в таблицю 10.18.

Таблиця 10.18 – Результати оцінки ймовірності банкрутства за різними методиками*

Показник	1-ий рік	2-ий рік	3-ій рік
Оцінка ймовірності банкрутства за Бівером			
Методика визначення типу фінансової стійкості підприємства за методикою Д. Шеремета, Р.С. Сайфуліна, В.В. Ковальова			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю «коефіцієнта фінансування важколіквідних активів»			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за двофакторною моделлю			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Z - рахунку Альтмана			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Ліса			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за методом рейтингової оцінки фінансового стану підприємства Р.С. Сайфуліна			
Оцінка ймовірності банкрутства на основі моделі Таффлера			
Оцінка ймовірності банкрутства на основі R-моделі			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спрингейта			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю універсальної дискримінантної функції			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за функцією Беєрмана			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Фулмера			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Ж. Депаляна			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю О.О. Терещенка			
Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю В.П. Мартиненка			

*Примітка: поставити напроти відповідної моделі „так” або „ні”.

За результатами табл. 10.18 зробити загальний висновок щодо ймовірності банкрутства підприємства. Таким чином більшість однакових результатів дозволить скласти загальний «портрет» фінансової ситуації на підприємстві та визначити необхідність і напрями проведення санації.

Завдання 4. На основі даних фінансової звітності реального підприємства оцінити рівень фінансової безпеки, що дозволить більш ґрунтовно оцінити поточний стан підприємства та встановити ризики ймовірності настання банкрутства. Дані, щодо розрахунку показників, які використовуються при оцінці рівня фінансової безпеки звести в таблицю 10.19.

Таблиця 10.19 – Показники для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства

Показники	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік	Ваговий коефіцієнт
Рентабельність діяльності				
Рентабельність активів (Ра)				0,45
Рентабельність власного капіталу (Рв.к.)				0,35
Рентабельність продажу (Р.п)				0,2
Ділова активність				
Коефіцієнт оборотності активів (К.о.а)				0,5
Коефіцієнт оборотності основних засобів (К.о.с.з)				0,3
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (К.о.в.к)				0,2
Ліквідність і платоспроможність				
Коефіцієнт покриття (Кп.)				0,5
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості (Сд.к.)				0,3
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал.)				0,2
Фінансова стійкість				
Коефіцієнт фінансового левериджу (К.ф.л)				0,5
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами (К.вок)				0,35
Коефіцієнт довгострокової фінансової стійкості (Кд.ф.с)				0,15
Інвестиційна привабливість				
Коефіцієнт чистої виручки (К.ч.в)				0,55
Коефіцієнт реінвестування прибутку (Кр.п)				0,45

На основі часткових показників, які подані у таблиці 10.19, а також визначених вагових коефіцієнтів, обчислити інтегральні індекси за кожним із напрямів, а також загальний інтегральний індекс фінансової безпеки, а результати подати у вигляді таблиці 10.20. За результатами обчислень інтегральних показників, необхідно зробити висновки. Зокрема, якщо:

1) загальний інтегральний індекс фінансової безпеки $\geq 1,5$ – високий рівень фінансової безпеки;

2) $1 \leq$ загальний інтегральний індекс фінансової безпеки. $< 1,5$ – фінансова безпека підприємства має достатній рівень;

3) $0,5 <$ загальний інтегральний індекс фінансової безпеки < 1 – критичний стан, існує загроза втрати фінансової безпеки;

4) загальний інтегральний індекс фінансової безпеки $< 0,5$ – підприємство є фінансово небезпечним.

Таблиця 10.20 – Результати інтегральної оцінки рівня фінансової безпеки підприємства

Показники	1-ий рік	2-ий рік	3-ий рік
Інтегральний показник рентабельності			
Інтегральний показник ділової активності			
Інтегральний показник ліквідності і платоспроможності			
Інтегральний показник фінансової стійкості			
Інтегральний показник інвестиційної привабливості			
Загальний інтегральний індекс фінансової безпеки			

Завдання 5. В умовах наявності високого ризику ймовірності банкрутства, визначити напрями проведення санації та антикризового управління підприємством. Визначені напрями фінансового оздоровлення підприємства звести в таблицю 10.21.

Таблиця 10.21 – Напрями фінансового оздоровлення підприємства

Напрями фінансового оздоровлення підприємства	Завдання, які необхідно виконати у процесі реалізації конкретного напрямку фінансового оздоровлення підприємства	Переваги реалізації запропонованих заходів фінансового оздоровлення підприємства	Недоліки реалізації запропонованих заходів фінансового оздоровлення підприємства

Завдання 6. Визначити усі сильні та слабкі сторони підприємства у напрямку забезпечення достатнього рівня фінансової стабільності та уникнення банкрутства і ліквідації. Результати визначення сильних та слабких сторін звести в таблицю 10.22.

Таблиця 10.22 – Характеристики сильних та слабких сторін підприємства в напрямку забезпечення фінансової стабільності та уникнення банкрутства

Слабкі сторони	Сильні сторони

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс від 02.12.2010 р № 2755-VI. Київ: Верховна рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. №2597-VIII. Верховна рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
3. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1576 – XII. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560 – XII. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 року № 237. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. (Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджене

наказом Міністерства фінансів України від 7 листопада 2003 року № 617. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>.

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. (Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>).

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. (Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06>).

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 77. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07>.

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

16. Наказ Міністерства фінансів України, Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації від 26.01.2001 р. № 49/121. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>.

17. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджені, наказом Міністерства фінансів України від 23.03.2013 р. № 433. Київ: Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>.

18. Алаа Алі Хасан, А. Теоретико-методичний підхід до оцінки фінансової безпеки підприємства в умовах макроекономічної нестабільності. Економіка і суспільство: електронний журнал 2023. Вип. 51. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2501>.

19. Вахович І. М., Олександренко І. В., Забедюк М. С. Методика оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2014. №11(161). С. 154–161.

20. Економічна діагностика: Підручник / В.Л. Дикань, І.В. Токманова, В.О. Овчиннікова та ін.. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.

21. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ, 2013. 450 с.

22. Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В. Фінансова безпека підприємства [Електронний ресурс]: навч. посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кезнеця. 2020. 123 с.
23. Марусяк Н.Л. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
24. Олександренко І.В., Пиріг С.О. Фінансова діагностика підприємства: теорія і практика: навч. посіб. Луцьк: Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 333 с.
25. Олександренко І. В. Діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2014. №6 (156). С. 419–427.
26. Олександренко І. В. Методичні підходи до діагностики оборотних активів підприємства. Бізнес – Інформ. 2014. №2. С. 140–144.
27. Олександренко І. В., Ніколаєва А. М., Пиріг С. О. Діагностика фінансового капіталу підприємства: методичний аспект. Бізнес-Інформ. 2018. №9. С. 166-174.
28. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум: [навчальний посібник]. Львів, 2021. 264 с.
29. Слав'юк Р.А., Шкварчук Л.О. Фінансовий аналіз комерційної діяльності підприємства : навчальний посібник. Львів : Простір-М, 2021. 305 с.
30. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» / А.В. Череп, О.В. Гамова, І.А. Козачок. К.: Виданийчий дім «Кондор», 2020. 268 с.
31. Фінанси підприємств: підручник / В.В. Сокурєнко, Д.В. Швець, С.М. Бортник, С.О. Ткаченко; за заг ред. В.В. Сокурєнка. – 2-ге вид. допов. та перероб. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с.
32. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів. ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Ф59 **Фінансова діагностика:** методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок очної (денної) та заочної форм навчання / уклад. І.В. Олександренко. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 88 с.

Комп'ютерний набір: І. ОЛЕКСАНДРЕНКО

Редактор: І. ОЛЕКСАНДРЕНКО

Підп. до друку _____ 2026 р..
Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Таймс.
Ум. друк. арк. 5,5

Відділ іміджу та промоції
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75

